

ALIANȚA ÎNTREPRINDERILOR MICI ȘI MIJLOCII DIN MOLDOVA

AGENDA
DE PARTICIPARE LA PROCESUL DE LUARE
A DECIZIILOR

2026

Priorități pentru dezvoltarea unui mediu de afaceri competitiv, predictibil și favorabil
IMM-urilor din Republica Moldova

Chișinău
2026

AGENDA DE PARTICIPARE LA PROCESUL DE LUARE A DECIZIILOR 2026

Alianța Întreprinderilor Mici și Mijlocii din Moldova

Mediacor, str. Alexei Mateevici nr. 60

Chișinău, Republica Moldova

Tel: (373) 60 420 400

contact@sme.md

www.aimm.md

Agenda de participare la procesul de luare a deciziilor 2026 (numită în continuare „Agenda Legislativă și Advocacy AIM”) este un document anual, realizat de către Alianța Întreprinderilor Mici și Mijlocii din Moldova, și conține scopuri și obiective pentru 12 luni ale anului 2026.

Conținutul, terminologia și/sau expresiile utilizate în Agendă nu implică vreo poziție politică a Alianței Întreprinderilor Mici și Mijlocii din Moldova și nu poate fi interpretată sub acest aspect.

Agenda de participare la procesul de luare a deciziilor pentru anul 2026 a fost elaborată cu suportul Guvernului Elveției în cadrul Proiectului „Optim Project – Oportunități prin Tehnologii și Inovație în Moldova” realizat de HELVETAS Swiss Intercooperation.

Opiniile și terminologia exprimată în această Agendă aparțin exclusiv autorilor. Acestea nu pot fi interpretate sub nici o formă ca reflectând opinia și poziția Proiectului OPTIM al Agenției Elvețiene pentru Dezvoltare și Cooperare, implementat de Helvetas Swiss Intercooperation.

Toate drepturile sunt protejate. Conținutul Agendei de participare la procesul de luare a deciziilor pentru anul 2026 poate fi utilizat și reprodus în scopuri nonprofit, însă cu indicarea obligatorie a sursei.

Conținutul Agendei poate fi supus revizuirilor redacționale.

CUPRINS

ACRONIME.....	4
REZUMAT EXECUTIV.....	5
INTRODUCERE.....	6
 PRIORITATEA STRATEGICĂ 2026 - INTEGRAREA EUROPEANĂ ȘI PREGĂTIREA IMM-URILOR PENTRU PIAȚA UNICĂ EUROPEANĂ.....	10
Capitolul 1. Pregătirea și adaptarea IMM-urilor	11
la cerințele integrării europene	11
Capitolul 2. Accesul IMM-urilor la programe.....	13
și instrumente europene de sprijin	13
Capitolul 3. Competitivitatea, internaționalizarea	15
și infrastructura națională de suport	15
 PILONUL I – ACCESUL IMM-URILOR LA RESURSE ȘI DEZVOLTARE.....	18
Capitolul 4. Accesul la finanțare	18
Capitolul 5. Reforma programelor publice de sprijin pentru IMM-uri	20
Capitolul 6. Capitalul uman și dezvoltarea competențelor.....	22
 PILONUL II – CALITATEA REGLEMENTĂRII ȘI ADMINISTRAȚIEI PUBLICE	24
Capitolul 7. Simplificarea reglementărilor și reducerea poverii administrative	24
Capitolul 8. Aplicarea uniformă și predictibilă a legislației	26
 PILONUL III – COMPETITIVITATE ȘI DEZVOLTARE ECONOMICĂ.....	28
Capitolul 9. Combaterea concurenței neloiale și a economiei informale	28
Capitolul 10. Export, integrare economică Europeană și acces pe piețe externe.....	30
 PILONUL IV – CADRUL JURIDIC PENTRU DEZVOLTAREA IMM-URILOR	32
Capitolul 11. Cadrul juridic pentru activitatea economică a IMM-urilor	32
 PILONUL V – INIȚIATIVE SECTORIALE.....	35
Capitolul 12. Inițiative sectoriale ale membrilor AIM	35
 PILONUL VI – IMPLEMENTAREA ȘI MONITORIZAREA AGENDEI.....	40
Capitolul 13. Inițiative AIM în derulare.....	40
Capitolul 14. Monitorizarea și evaluarea implementării Agendei	41

ACRONIME

AI	Agenția de Investiții
AGE	Agenția de Guvernare Electronică
AIM	Alianța Întreprinderilor Mici și Mijlocii din Moldova
ANSA	Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor
CCI	Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova
CNAS	Casa Națională de Asigurări Sociale
CS	Cancelaria de Stat
FGC	Fondul de Garantare a Creditelor
HACCP	Hazard Analysis and Critical Control Points
IMM	Întreprinderi Mici și Mijlocii
ISO	International Organization for Standardization
IT	Tehnologia informației
ME	Ministerul Educației și Cercetării
MDED	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării
MF	Ministerul Finanțelor
MJ	Ministerul Justiției
ODA	Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului
SFS	Serviciul Fiscal de Stat
UE	Uniunea Europeană

REZUMAT EXECUTIV

Agenda Legislativă și de Advocacy AIM 2026 reprezintă documentul strategic prin care Alianța Întreprinderilor Mici și Mijlocii din Moldova (AIM) stabilește prioritățile sale de advocacy pentru perioada anului 2026, în scopul îmbunătățirii cadrului normativ și administrativ aplicabil mediului de afaceri, consolidării competitivității întreprinderilor mici și mijlocii și promovării unui climat investițional predictibil și favorabil dezvoltării economice.

Agenda a fost elaborată în baza unui proces amplu de consultare a comunității antreprenoriale, care a inclus sondajul realizat în rândul membrilor AIM, consultările desfășurate în cadrul Turului Național al Antreprenoriatului¹, analiza problemelor sectoriale semnalate de antreprenori, precum și evaluarea implementării Agendei Legislative AIM 2025². Acest proces a permis identificarea principalelor provocări cu care se confruntă întreprinderile mici și mijlocii (IMM) și stabilirea unor priorități de advocacy bazate pe necesitățile reale ale mediului de afaceri.

Rezultatele consultărilor evidențiază că mediul de afaceri continuă să fie afectat de povara administrativă, interpretarea și aplicarea neuniformă a legislației, accesul limitat la resurse financiare, deficitul forței de muncă și al competențelor profesionale, concurența neloială și economia informală, precum și de dificultățile care limitează dezvoltarea piețelor și competitivitatea întreprinderilor. Totodată, antreprenorii au evidențiat necesitatea adaptării cadrului normativ la noile realități economice, consolidării dialogului dintre autoritățile publice și mediul de afaceri, precum și promovării unor politici publice orientate spre dezvoltarea durabilă a sectorului întreprinderilor mici și mijlocii.

Pornind de la aceste constatări, Agenda este structurată în șase piloni strategici care reunesc principalele domenii de intervenție pentru perioada anului 2026. Aceștia vizează îmbunătățirea accesului IMM-urilor la resurse și instrumente de dezvoltare, consolidarea competitivității mediului de afaceri, facilitarea integrării economice europene și valorificarea oportunităților oferite de Piața Unică Europeană, modernizarea cadrului juridic aplicabil activității economice, promovarea inițiativelor sectoriale formulate de membrii AIM și consolidarea mecanismelor instituționale de implementare și monitorizare a Agendei. O atenție distinctă este acordată pregătirii întreprinderilor mici și mijlocii pentru procesul de integrare europeană, prin promovarea măsurilor orientate spre informarea timpurie, conformarea la acquis-ul Uniunii Europene, accesul la programele și instrumentele europene de sprijin, dezvoltarea capacităților de internaționalizare și consolidarea infrastructurii naționale de servicii dedicate mediului antreprenorial. Pentru fiecare domeniu sunt stabilite obiective strategice și priorități de advocacy orientate spre soluționarea problemelor identificate și promovarea unor reforme care să contribuie la dezvoltarea unui mediu de afaceri competitiv, predictibil și favorabil investițiilor.

Agenda Legislativă și de Advocacy AIM 2026 constituie cadrul de activitate prin care AIM își asumă reprezentarea intereselor membrilor săi și contribuția activă la elaborarea și promovarea politicilor publice relevante pentru dezvoltarea sectorului IMM-urilor. Documentul reflectă viziunea și angajamentul organizației de a promova un dialog instituțional constructiv cu autoritățile publice, partenerii de dezvoltare și

¹ <https://aimm.md/aim-a-%c3%aencheiat-turul-na%c8%9bional-al-antreprenoriatului-8-regiuni-pest-680-de-participan%c8%9bi-%c8%99i-o-voce-mai-puternic%c4%83-pentru-antreprenorii-locali/>

² <https://aimm.md/legislative-agenda/>

comunitatea antreprenorială, în vederea identificării și promovării unor soluții durabile la problemele care afectează activitatea mediului de afaceri.

Implementarea Agendei va fi susținută prin monitorizarea continuă a progresului, consultarea periodică a membrilor AIM și promovarea unui dialog constant cu autoritățile publice și ceilalți actori relevanți. Prioritățile de advocacy vor fi actualizate periodic în funcție de evoluțiile economice, fiscale, legislative și instituționale, astfel încât Agenda să rămână un instrument relevant și adaptat necesităților mediului de afaceri. Prin această abordare, AIM urmărește să contribuie la dezvoltarea unui cadru de reglementare modern, predictibil și favorabil comunității antreprenoriale, precum și la consolidarea rolului sectorului IMM-urilor în dezvoltarea economică și parcursul european al Republicii Moldova.

INTRODUCERE

1. Context

Întreprinderile mici și mijlocii reprezintă un segment esențial al economiei Republicii Moldova³, atingând cifra de 99,7% și având un rol important în crearea locurilor de muncă, dezvoltarea economică locală, diversificarea activităților economice și consolidarea clasei antreprenoriale. Totodată, IMM-urile rămân una dintre categoriile de întreprinderi cele mai vulnerabile la împrejurări administrative, fiscale, financiare și instituționale, având resurse limitate pentru adaptarea la modificări legislative, crize economice sau cerințe noi de conformare.

Tabelul 1. Ponderea IMM în totalul întreprinderilor raportoare în anii 2021-2025, pe principalii indicatori

Anii	Nr. de întreprinderi, mii			Nr. mediu anual de salariați, mii			Venituri din vânzări, mild. lei		
	Total	IMM	Ponderea IMM în total, %	Total	IMM	Ponderea IMM în total, %	Total	IMM	Ponderea IMM în total, %
2025	74,6	74,4	99,7	548,6	393,0	71,6	767,6	563,3	73,4
2024	68,7	68,5	99,7	543,1	384,9	70,9	668,6	479,5	71,7
2023	63,8	63,5	99,6	539,0	378,5	70,2	636,1	453,9	71,4
2022	62,6	62,4	99,6	529,3	373,4	70,5	612,0	444,1	72,6
2021	60,3	60,1	99,6	532,5	373,0	70,1	488,0	359,4	73,6

În procesul de pregătire a Agendei Legislative și de Advocacy AIM, AIM a consultat mediul de afaceri prin mai multe instrumente de consultare, inclusiv prin sondajul adresat membrilor AIM și prin consultări regionale desfășurate în cadrul inițiativei Turului Național al Antreprenoriatului. Aceste consultări au confirmat că dificultățile IMM-urilor nu se limitează la un singur domeniu, ci țin de accesul la finanțare, fiscalitate, birocrație, lipsa forței de muncă, concurență neloială, acces limitat la piețe și adaptarea insuficientă a cadrului normativ la realitățile economice.

În același timp, procesul de integrare europeană și armonizarea progresivă a legislației naționale cu acquis-ul Uniunii Europene vor influența în mod semnificativ cadrul în care activează întreprinderile mici și mijlocii. Adaptarea la noile standarde, cerințe de conformare și mecanisme de funcționare ale Pieței Unice Europene presupune atât provocări, cât și oportunități pentru dezvoltarea mediului antreprenorial din Republica Moldova.

³ https://statistica.gov.md/ro/activitatea-intreprinderilor-mici-si-mijlocii-in-anul-2025-9557_62556.html

În acest context, Agenda acordă o atenție sporită pregătirii IMM-urilor pentru procesul de integrare europeană, promovând măsuri orientate spre informarea timpurie a mediului de afaceri, facilitarea conformării la noile cerințe, extinderea accesului la programele europene de sprijin, dezvoltarea capacităților de internaționalizare și consolidarea infrastructurii instituționale necesare valorificării oportunităților economice oferite de Piața Unică Europeană.

Agenda Legislativă și de Advocacy 2026 este elaborată în acest context, avînd rolul de a transforma problemele semnalate de antreprenori în priorități clare de advocacy, propuneri de politici publice și direcții de intervenție instituțională.

2. Rolul și scopul Agendei

Agenda Legislativă și de Advocacy AIM 2026 reprezintă documentul strategic prin care AIM își stabilește prioritățile sale de intervenție în dialogul cu autoritățile publice, instituțiile de reglementare, partenerii de dezvoltare și alte organizații relevante pentru mediul de afaceri.

Scopul Agendei este de a contribui la îmbunătățirea cadrului legislativ, normativ și administrativ aplicabil întreprinderilor mici și mijlocii, prin promovarea unor soluții concrete, realiste și orientate spre reducerea barierelor care limitează dezvoltarea IMM-urilor. Totodată, Agenda urmărește sprijinirea procesului de pregătire a întreprinderilor mici și mijlocii pentru integrarea europeană, prin promovarea unor politici publice care să faciliteze adaptarea la cerințele acquis-ului Uniunii Europene, accesul la mecanismele europene de finanțare și dezvoltare, precum și valorificarea oportunităților oferite de Piața Unică Europeană.

Agenda urmărește, în principal, consolidarea accesului IMM-urilor la resurse financiare, crearea unui mediu de reglementare mai predictibil, reducerea poverii administrative, sporirea competitivității întreprinderilor, modernizarea cadrului juridic al activității antreprenoriale și promovarea inițiativelor sectoriale relevante pentru membrii AIM.

Documentul are funcția de a servi drept reper pentru activitatea de advocacy a AIM în perioada 2026 și va sta la baza pozițiilor, demersurilor, propunerilor legislative și inițiativelor instituționale promovate de organizație.

3. Metodologia de elaborare

Agenda Legislativă și de Advocacy 2026 a fost elaborată în baza unui proces care a constat din cîteva etape de consultare, analiză și prioritizare a problemelor semnalate de IMM-uri. Procesul de elaborare a inclus, de asemenea, analiza studiului privind percepția IMM-urilor asupra mediului de afaceri și a procesului de integrare europeană, realizat pentru AIM în anul 2025, ale cărui concluzii au fost utilizate pentru fundamentarea priorităților referitoare la pregătirea întreprinderilor pentru Piața Unică Europeană.

Prima etapă, a constat în colectarea și sistematizarea informațiilor relevante privind principalele provocări cu care se confruntă mediul de afaceri. În acest scop au fost utilizate trei surse principale: (i) sondajul AIM privind prioritățile mediului de afaceri pentru anul 2026, (ii) consultările regionale desfășurate în cadrul Turului Național al

Antreprenoriatului și (iii) analiza implementării Agendei Legislative și de Advocacy AIM 2025. Sondajul AIM a permis identificarea principalelor probleme legislative, fiscale, administrative și de reglementare semnalate de membrii săi, consultările regionale au completat această imagine prin evidențierea dificultăților practice întâmpinate de antreprenori în activitatea curentă, iar analiza Agendei 2025 a asigurat evaluarea continuității priorităților promovate de AIM și identificarea domeniilor care necesitau menținere, actualizare sau dezvoltare în noua ediție a Agendei.

A doua etapă, a constat în analiza răspunsurilor primite și gruparea acestora pe domenii tematice. Problemele formulate diferit, dar care exprimau aceeași problemă, au fost consolidate în categorii comune. În acest mod au fost delimitate problemele cu caracter structural, problemele administrative și operaționale, precum și problemele sectoriale semnalate de anumite categorii de antreprenori.

A treia etapă, a constat în prioritizarea problemelor identificate. Prioritizarea a fost realizată în funcție de frecvența cu care problemele au fost menționate, impactul acestora asupra activității IMM-urilor, gradul de corespundere dintre sondaj și consultările regionale, precum și posibilitatea de a formula acțiuni concrete de advocacy, legislative, administrative sau instituționale.

A patra etapă, a constat în transformarea constatărilor rezultate din consultări în structura Agendei. Prioritățile au fost organizate în piloni de intervenție, astfel încât Agenda să reflecte principalele vulnerabilități ale mediului antreprenorial, cum sunt accesul la resurse pentru dezvoltare, predictibilitatea cadrului de reglementare, competitivitatea IMM-urilor, modernizarea cadrului juridic al activității antreprenoriale și promovarea inițiativelor sectoriale.

Prin această metodologie, Agenda 2026 nu reprezintă o listă generală de intenții și planuri, însă un document de advocacy fundamentat pe problemele exprimate de mediul de afaceri și orientat spre acțiuni care pot produce efecte practice asupra activității întreprinderilor mici și mijlocii.

4. Principiile Agendei

Agenda Legislativă și de Advocacy 2026 este elaborată în baza următoarelor principii:

1. Fundamentare pe consultarea mediului de afaceri. Prioritățile Agendei sunt stabilite pornind de la problemele semnalate de antreprenori și de la dificultățile reale întâmpinate de IMM-uri în activitatea economică.
2. Orientare spre soluții concrete. Agenda urmărește promovarea unor intervenții realizabile, clare și utile pentru mediul de afaceri, evitând formulările generale sau măsurile fără aplicabilitate practică.
3. Proportionalitate. Propunerile incluse în Agendă pornesc de la necesitatea adaptării obligațiilor administrative, fiscale și de reglementare la dimensiunea și capacitatea reală a întreprinderilor mici și mijlocii.
4. Predictibilitate și claritate normativă. Agenda promovează un cadru legislativ și administrativ stabil, coerent și aplicat uniform, astfel încât întreprinderile să își poată planifica activitatea și investițiile.
5. Dialog public-privat. Implementarea Agendei presupune cooperarea constantă dintre mediul de afaceri, autoritățile publice, instituțiile de reglementare și partenerii de dezvoltare.
6. Transparență și responsabilitate. Activitatea de advocacy a AIM se bazează pe argumente, consultare, comunicare deschisă și monitorizarea progresului inițiativelor promovate.
7. Adaptabilitate. Agenda este un document de lucru care poate fi actualizat în funcție de evoluția mediului economic, modificările legislative și noile probleme semnalate de membrii AIM și de comunitatea antreprenorială. În același timp, Agenda urmărește ca prioritățile promovate să sprijine adaptarea continuă a IMM-urilor la transformările economice, legislative și instituționale generate de procesul de integrare europeană.

PRIORITATEA STRATEGICĂ 2026 - INTEGRAREA EUROPEANĂ ȘI PREGĂTIREA IMM-URILOR PENTRU PIAȚA UNICĂ EUROPEANĂ

Procesul de integrare europeană va determina modificări importante ale cadrului normativ, instituțional și economic în care activează întreprinderile mici și mijlocii din Republica Moldova. Armonizarea legislației naționale cu acquis-ul Uniunii Europene, aplicarea standardelor europene și extinderea accesului la Piața Unică Europeană vor crea oportunități pentru investiții, modernizare, cooperare economică și internaționalizare. În același timp, acest proces va presupune costuri de adaptare, cerințe noi de conformare și necesitatea consolidării capacităților administrative și tehnice ale întreprinderilor.

Studiul privind percepția IMM-urilor asupra mediului de afaceri și procesului de integrare europeană, realizat pentru AIM în anul 2025⁴, evidențiază un nivel neuniform de informare și pregătire a întreprinderilor. Principalele dificultăți vizează costurile conformării, complexitatea reglementărilor, accesul limitat la informații oficiale și asistență specializată, participarea redusă la programele de sprijin și capacitatea insuficientă de internaționalizare. Studiul arată, totodată, că întreprinderile conectate la organizații profesionale și rețele de sprijin sunt mai bine informate, accesează mai frecvent programe de finanțare și sunt mai active pe piețele externe.

În acest context, pregătirea IMM-urilor pentru integrarea europeană trebuie abordată ca o prioritate fundamentală a politicilor publice. Intervențiile promovate trebuie să asigure informarea timpurie, aplicarea proporțională a noilor cerințe, sprijinul pentru conformare, accesul la finanțare, internaționalizarea și dezvoltarea unei infrastructuri naționale de servicii pentru mediul antreprenorial.

Obiectivul general al pilonului

Pregătirea și sprijinirea IMM-urilor pentru adaptarea la cerințele integrării Europene, accesarea instrumentelor de sprijin și valorificarea oportunităților oferite de Piața UE, prin politici publice proporționale, servicii specializate și mecanisme instituționale coordonate.

⁴ <https://sme.md/perceptia-imm-lor-privind-starea-mediului-de-afaceri-din-republica-moldova-si-determinarea-gradului-de-cunoastere-despre-procese-de-integrare-in-ue/>

Capitolul 1. Pregătirea și adaptarea IMM-urilor la cerințele integrării europene

1. Context

Armonizarea legislației naționale cu acquis-ul Uniunii Europene va introduce treptat reguli, standarde și obligații noi pentru mediul de afaceri. Impactul acestor schimbări va varia în funcție de sectorul de activitate, dimensiunea întreprinderii și capacitatea acesteia de a mobiliza resurse financiare, tehnice și administrative.

Pentru multe IMM-uri, dificultatea nu constă doar în identificarea noilor obligații, ci și în înțelegerea implicațiilor practice ale acestora⁵. Întreprinderile au nevoie de informații oficiale disponibile înainte de intrarea în vigoare a noilor cerințe, explicații adaptate specificului sectoarelor economice, asistență juridică, fiscală și administrativă, precum și de instrumente care să le permită evaluarea propriului grad de conformare.

Costurile aferente certificării, testării, modernizării echipamentelor, adaptării proceselor interne și contractării serviciilor de specialitate pot afecta în mod disproporționat microîntreprinderile și întreprinderile mici. Din acest motiv, procesul de armonizare trebuie însoțit de evaluarea impactului asupra IMM-urilor, stabilirea unor perioade de tranziție suficiente și instituirea unor instrumente de sprijin adaptate capacității reale a întreprinderilor.

2. Obiectiv

Asigurarea informării prealabile și facilitarea conformării IMM-urilor la cerințele rezultate din procesul de integrare europeană, prin aplicarea proporțională a noilor obligații și sprijinirea investițiilor necesare adaptării.

3. Priorități de advocacy

3.1. Instituirea unui mecanism național de informare timpurie - Promovarea unui punct unic de informare destinat IMM-urilor, alimentat din surse oficiale, care să prezinte modificările legislative și normative generate de procesul de integrare europeană, domeniile economice vizate, termenele de aplicare și obligațiile relevante pentru întreprinderi. Mecanismul trebuie să includă un calendar public al modificărilor preconizate și să asigure informarea mediului de afaceri înainte de adoptarea sau intrarea în vigoare a noilor cerințe.

3.2. Elaborarea ghidurilor sectoriale și a instrumentelor practice de conformare - Autoritățile publice competente trebuie să elaboreze, în cooperare cu organizațiile reprezentative ale mediului de afaceri și experții din domeniile relevante, ghiduri practice, liste de verificare și materiale explicative privind aplicarea cerințelor Uniunii Europene. Instrumentele trebuie adaptate sectoarelor economice și dimensiunii întreprinderilor și publicate într-un limbaj accesibil înainte de începerea aplicării noilor obligații.

3.3. Evaluarea impactului noilor reglementări asupra IMM-urilor - Promovarea evaluării distincte a impactului actelor normative de transpunere a acquis-ului asupra microîntreprinderilor, întreprinderilor mici și întreprinderilor mijlocii. Evaluarea trebuie

⁵ <https://sme.md/perceptia-imm-lor-privind-starea-mediului-de-afaceri-din-republica-moldova-si-determinarea-gradului-de-cunoastere-despre-procese-de-integrare-in-ue/>

să examineze costurile administrative și financiare, necesarul investițiilor, disponibilitatea serviciilor de certificare și testare, capacitatea de raportare și perioada realistă necesară conformării.

3.4. Aplicarea principiului proporționalității și a unor perioade de tranziție suficiente - Promovarea aplicării principiului „Gândeți mai întâi la scară mică” în procesul de armonizare a legislației și adaptarea obligațiilor la dimensiunea întreprinderii, specificul activității și nivelul de risc aferent acesteia. Pentru obligațiile care presupun investiții sau modificări substanțiale ale proceselor interne trebuie stabilite perioade de tranziție suficiente, termene etapizate și cerințe simplificate pentru microîntreprinderi, în măsura permisă de cadrul european.

3.5. Instituirea unor instrumente financiare pentru conformare și certificare - Promovarea unor programe de vouchere, granturi sau mecanisme de cofinanțare pentru acoperirea parțială a costurilor aferente evaluării inițiale a gradului de conformare, consultanței juridice și tehnice, certificării și recertificării, testărilor de laborator, modernizării proceselor de producție și de prestare a serviciilor, traducerii și interpretării cerințelor tehnice relevante ș.a. Sprijinul trebuie diferențiat în funcție de dimensiunea întreprinderii, sectorul de activitate și nivelul investițiilor necesare.

3.6. Dezvoltarea serviciilor de preevaluare și asistență sectorială - Promovarea accesului IMM-urilor la servicii de preevaluare a conformității, care să permită identificarea diferențelor dintre practicile existente și cerințele aplicabile pe Piața Unică Europeană. Aceste servicii trebuie furnizate de experți, organisme de certificare, laboratoare și alți prestatori calificați, selectați în baza unor criterii transparente de competență și calitate.

3.7. Consultarea mediului de afaceri în procesul de armonizare - Asigurarea participării organizațiilor reprezentative ale IMM-urilor la elaborarea, evaluarea și implementarea actelor normative de transpunere a acquis-ului Uniunii Europene. Consultările trebuie organizate din timp, astfel încât observațiile mediului de afaceri să poată fi valorificate la stabilirea soluțiilor normative, a perioadelor de tranziție și a măsurilor de sprijin.

3.8. Comunicarea strategică și reducerea vulnerabilității la dezinformare - Promovarea unei comunicări publice clare și coordonate privind efectele integrării europene asupra mediului de afaceri, bazată pe informații oficiale, exemple practice și explicații sectoriale. Materialele de informare trebuie să permită IMM-urilor să distingă obligațiile reale de informațiile eronate sau incomplete și să adopte decizii antreprenoriale fundamentate pe surse verificate.

4. Rezultatul urmărit

IMM-urile vor beneficia de informații oficiale înainte de intrarea în vigoare a noilor cerințe și pot identifica obligațiile relevante pentru activitatea desfășurată. Noile reglementări vor fi evaluate și din perspectiva impactului asupra întreprinderilor mici și mijlocii, iar perioadele și condițiile de conformare sunt adaptate capacității reale a acestora. Întreprinderile vor beneficia de ghiduri sectoriale, asistență specializată și instrumente financiare pentru certificare, testare și modernizare. Costurile și timpul necesar conformării vor fi mai reduse, iar procesul de armonizare va deveni mai previzibil și mai accesibil, în special pentru microîntreprinderi și întreprinderile din regiuni.

Nr.	Propunere de advocacy	Tip intervenție	Nivel intervenție	Instituții vizate
3.1	Instituirea unui mecanism național de informare timpurie privind obligațiile și oportunitățile generate de procesul de integrare europeană	Instituțională / Administrativă	Cadrul administrativ; mecanism instituțional de informare	Guvern, CS, BIE, MDED, ODA
3.2	Elaborarea ghidurilor sectoriale și a instrumentelor practice pentru conformarea IMM-urilor la cerințele acquis-ului Uniunii Europene	Administrativă	Instrumente metodologice; cadrul administrativ	MDED, ODA, AIM,
3.3	Instituirea evaluării distincte a impactului actelor normative de transpunere a acquis-ului asupra IMM-urilor	Normativă / Administrativă	Cadrul administrativ; AIR; SME Test	Guvern, CS, MDED
3.4	Aplicarea principiului proporționalității și instituirea unor perioade de tranziție suficiente pentru implementarea noilor obligații de conformare	Legislativă / Normativă	Cadrul normativ primar; cadrul normativ secundar	Parlament, Guvern, CS, MDED
3.5	Instituirea unor instrumente financiare pentru susținerea conformării, certificării și modernizării IMM-urilor	Financiară	Programe publice; instrumente financiare	MF, MDED, ODA
3.6	Dezvoltarea serviciilor de preevaluare a conformității și a serviciilor specializate de asistență sectorială pentru IMM-uri	Instituțională	Mecanisme instituționale; cadrul administrativ	ODA, MOLDAC,
3.7	Consolidarea consultării organizațiilor reprezentative ale mediului de afaceri în procesul de armonizare a legislației cu acquis-ul Uniunii Europene	Instituțională	Cadrul administrativ; mecanisme permanente de consultare	CS, BIE, MDED, AIM
3.8	Consolidarea comunicării publice privind integrarea europeană și reducerea vulnerabilității mediului de afaceri la dezinformare	Instituțională / Administrativă	Mecanisme instituționale de comunicare; cadrul administrativ	BIE, CS, MDED, ODA, AIM

Capitolul 2. Accesul IMM-urilor la programe și instrumente europene de sprijin

1. Context

Procesul de integrare europeană extinde accesul întreprinderilor la programe de finanțare, instrumente de garantare, inițiative de cooperare, servicii de consultanță și alte mecanisme de sprijin destinate modernizării economiei și creșterii competitivității. Participarea IMM-urilor la aceste programe rămâne însă limitată. Principalele dificultăți sunt determinate de fragmentarea informațiilor, complexitatea criteriilor de eligibilitate, costurile aferente pregătirii cererilor de finanțare, lipsa personalului specializat și capacitatea redusă de implementare și raportare a proiectelor.

Studiul AIM⁶ confirmă că întreprinderile care au accesat programe de sprijin utilizează finanțările pentru digitalizare, adaptarea la standardele europene, dezvoltarea exporturilor, instruirea personalului și achiziționarea echipamentelor. În același timp,

⁶ <https://sme.md/perceptia-imm-lor-privind-starea-mediului-de-afaceri-din-republica-moldova-si-determinarea-gradului-de-cunoastere-despre-procese-de-integrare-in-ue/>

numeroase întreprinderi nu identifică oportunitățile disponibile sau nu dispun de resursele necesare pentru pregătirea unor proiecte competitive.

2. Obiectiv

Extinderea participării IMM-urilor la programele europene și naționale de sprijin și consolidarea capacității acestora de a pregăti, implementa și finaliza cu succes proiecte de dezvoltare.

3. Priorități de advocacy

3.1. Instituirea unui sistem centralizat de informare privind programele disponibile - Promovarea unei platforme unice care să reunească informațiile privind programele europene, programele naționale cofinanțate din surse externe și alte instrumente relevante pentru procesul de integrare europeană. Platforma trebuie să prezinte, într-un format comparabil, obiectivul programului, categoriile de beneficiari, criteriile de eligibilitate, cheltuielile eligibile, valoarea sprijinului, contribuția proprie necesară, calendarul aplicării, precum și documentele și obligațiile de raportare.

3.2. Simplificarea procedurilor de aplicare și raportare - Promovarea simplificării formularelor, digitalizării proceselor și aplicării principiului proporționalității în raport cu valoarea finanțării și dimensiunea beneficiarului. Pentru programele destinate microîntreprinderilor și întreprinderilor mici trebuie utilizate proceduri simplificate de aplicare, contractare, achiziție, raportare și verificare.

3.3. Dezvoltarea asistenței pe întreg ciclul proiectului - Instituirea unor servicii de asistență care să sprijine IMM-urile pe întreg parcursul participării la programe, de la identificarea oportunității de finanțare și verificarea eligibilității până la pregătirea cererii și a bugetului, identificarea partenerilor, contractarea finanțării, implementarea activităților, raportarea financiară și narativă, precum și gestionarea modificărilor și a riscurilor aferente proiectului. Serviciile trebuie să fie disponibile atât în format online, cât și prin intermediul unei rețele regionale de organizații și consultanți calificați.

3.4. Reducerea costurilor de pregătire a proiectelor - Promovarea unor vouchere sau granturi de pregătire care să acopere parțial costurile aferente elaborării proiectelor, realizării studiilor de fezabilitate, efectuării auditurilor energetice și tehnologice, serviciilor de proiectare și consultanță tehnică, obținerii documentelor necesare, precum și identificării și contractării partenerilor.

3.5. Dezvoltarea mecanismelor de cofinanțare și prefinanțare - Promovarea unor instrumente care să sprijine IMM-urile care nu dispun de lichidități suficiente pentru acoperirea contribuției proprii sau finanțarea cheltuielilor până la rambursarea acestora. Aceste instrumente pot include credite preferențiale, garanții, fonduri de cofinanțare, mecanisme de prefinanțare și alte soluții adaptate specificului programelor europene.

3.6. Creșterea transparenței procesului de evaluare - Promovarea publicării criteriilor și metodologiei de evaluare, comunicării clare a motivelor de respingere și instituirii unor mecanisme accesibile pentru solicitarea clarificărilor sau contestarea rezultatelor. Analiza periodică a motivelor de respingere trebuie utilizată pentru îmbunătățirea ghidurilor de aplicare, a serviciilor de asistență și a criteriilor programelor.

3.7. Adaptarea programelor la necesitățile diferitelor categorii de IMM-uri - Promovarea unor instrumente diferențiate pentru întreprinderile nou-create, microîntreprinderi, întreprinderile din mediul rural, întreprinderile inovatoare, întreprinderile care implementează standarde europene, întreprinderile orientate spre export și întreprinderile afectate de crize economice sau energetice.

4. Rezultatul urmărit

IMM-urile vor identifica mai ușor programele potrivite și beneficiază de proceduri de aplicare și raportare simplificate. Întreprinderile vor beneficia de asistență pe întreg parcursul proiectului și vor avea acces la instrumente destinate acoperirii costurilor de pregătire, cofinanțare și prefinanțare. Va crește numărul întreprinderilor care vor accesa programe europene și naționale de sprijin, implementează cu succes proiecte de dezvoltare și utilizează resursele obținute pentru modernizare, digitalizare, eficiență energetică, conformare la standardele europene și extinderea activității pe piețele externe.

Nr.	Propunere de advocacy	Tip intervenție	Nivel intervenție	Instituții vizate
3.1	Instituirea unui sistem centralizat de informare privind programele europene și naționale de sprijin destinate IMM-urilor	Instituțională / Administrativă	Cadrul administrativ; mecanism instituțional de informare	Guvern, CS, BIE, MDED, ODA
3.2	Simplificarea procedurilor de aplicare, contractare, raportare și verificare în cadrul programelor de sprijin destinate IMM-urilor	Administrativă / Normativă	Cadrul administrativ; cadrul normativ secundar	MDED, MF, ODA
3.3	Dezvoltarea serviciilor de asistență pentru IMM-uri pe întreg ciclul de pregătire, implementare și finalizare a proiectelor	Instituțională	Mecanisme instituționale; cadrul administrativ	MDED, ODA, AIM
3.4	Instituirea unor instrumente de sprijin pentru reducerea costurilor de pregătire a proiectelor	Financiară	Programe publice; instrumente financiare	MF, MDED, ODA, partenerii de dezvoltare
3.5	Dezvoltarea mecanismelor de cofinanțare și prefinanțare pentru participarea IMM-urilor la programele europene și naționale de sprijin	Financiară	Instrumente financiare; programe publice	MF, MDED, ODA
3.6	Creșterea transparenței procesului de evaluare și consolidarea mecanismelor de contestare și clarificare	Administrativă	Cadrul administrativ; proceduri administrative	MDED, ODA, CS
3.7	Adaptarea programelor de sprijin la necesitățile diferitelor categorii de IMM-uri	Normativă / Administrativă	Cadrul normativ secundar; programe publice	Guvern, MDED, ODA

Capitolul 3. Competitivitatea, internaționalizarea și infrastructura națională de suport

1. Context

Accesul la Piața Unică Europeană oferă IMM-urilor posibilitatea de a-și diversifica piețele de desfacere, de a participa la lanțurile valorice europene și de a dezvolta parteneriate comerciale și investiționale. Valorificarea acestor oportunități depinde însă de capacitatea întreprinderilor de a identifica piețe și parteneri, de a îndeplini cerințele comerciale și tehnice și de a gestiona riscurile asociate operațiunilor externe.

Nivelul de internaționalizare al IMM-urilor din Republica Moldova rămâne modest⁷. Principalele bariere sunt reprezentate de lipsa contactelor comerciale, costurile de transport și logistică, riscul de neplată, accesul limitat la finanțare, lipsa personalului specializat și capacitatea administrativă redusă de gestionare a activităților de export.

În același timp, diferențele constatate între întreprinderile conectate la rețele profesionale și cele care nu beneficiază de servicii de sprijin evidențiază rolul important al organizațiilor de afaceri, autorităților și instituțiilor publice, furnizorilor specializați, mediului academic și partenerilor de dezvoltare. O infrastructură națională de sprijin bine coordonată poate facilita atât pregătirea întreprinderilor pentru export, cât și accesul acestora la informații, consultanță, finanțare și parteneriate.

2. Obiectiv strategic

Consolidarea capacității IMM-urilor de a accesa piețele Uniunii Europene și dezvoltarea unei infrastructuri naționale coordonate de servicii pentru susținerea internaționalizării, creșterea competitivității și integrarea în lanțurile valorice europene.

3. Priorități de advocacy

3.1. Diferențierea instrumentelor în funcție de maturitatea pentru export -

Promovarea unor trasee distincte de sprijin pentru întreprinderile fără experiență de export, exportatorii ocazionali, întreprinderile care urmăresc extinderea pe noi piețe și întreprinderile pregătite pentru integrarea în lanțurile valorice și clusterelor europene. Evaluarea inițială a nivelului de pregătire pentru export trebuie să permită stabilirea serviciilor și instrumentelor de sprijin adecvate fiecărei întreprinderi.

3.2. Dezvoltarea serviciilor de identificare a piețelor și partenerilor -

Promovarea unor instrumente funcționale pentru analiza piețelor, identificarea și verificarea partenerilor comerciali, organizarea misiunilor economice sectoriale, participarea la târguri și expoziții, dezvoltarea platformelor de conectare între întreprinderi, precum și participarea la rețele, cluster și alte inițiative europene.

3.3. Reducerea barierelor logistice, vamale și administrative -

Identificarea și eliminarea procedurilor administrative nejustificate care afectează activitățile de export, precum și promovarea digitalizării documentelor, interoperabilității instituționale și simplificării formalităților administrative.

3.4. Dezvoltarea instrumentelor financiare și de gestionare a riscurilor -

Promovarea accesului IMM-urilor la instrumente de finanțare preexport, mecanisme de garantare a creditelor și contractelor de export, asigurarea creditului comercial și a riscului de neplată, instrumente pentru acoperirea riscului valutar, finanțarea operațiunilor logistice, precum și servicii de consultanță contractuală și juridică destinate tranzacțiilor externe.

3.5. Susținerea exportului de servicii și comerțului digital -

Promovarea unor instrumente adaptate întreprinderilor care exportă servicii sau desfășoară activități prin intermediul platformelor digitale. Aceste instrumente trebuie să includă informații privind contractarea internațională, regimul fiscal aplicabil, plățile transfrontaliere,

⁷ <https://sme.md/perceptia-imm-lor-privind-starea-mediului-de-afaceri-din-republica-moldova-si-determinarea-gradului-de-cunoastere-despre-procese-de-integrare-in-ue/>

protecția datelor, proprietatea intelectuală, securitatea cibernetică și utilizarea platformelor electronice.

3.6. Definirea și dezvoltarea infrastructurii naționale de sprijin - Infrastructura națională de sprijin trebuie să includă autoritățile publice competente, instituțiile de dezvoltare, organizațiile reprezentative ale mediului de afaceri, camerele de comerț, mediul academic, furnizorii specializați, laboratoarele, organismele de certificare și partenerii de dezvoltare. Rolurile acestor actori trebuie stabilite în mod clar, astfel încât autoritățile publice să furnizeze informații oficiale și să elaboreze politicile publice, instituțiile de dezvoltare să administreze programele și instrumentele financiare, organizațiile reprezentative ale mediului de afaceri să identifice necesitățile, să reprezinte interesele IMM-urilor și să faciliteze accesul la servicii, furnizorii specializați să acorde consultanță și asistență tehnică, mediul academic să contribuie la instruire, cercetare și dezvoltarea competențelor, iar partenerii de dezvoltare să sprijine implementarea programelor, furnizarea expertizei și transferul bunelor practici.

3.7. Instituirea unui mecanism de coordonare - Promovarea unui mecanism de cooperare și schimb de informații între actorii infrastructurii naționale de sprijin, care să reducă fragmentarea serviciilor, să evite suprapunerea programelor și să faciliteze orientarea IMM-urilor către instrumentele adecvate. Mecanismul se recomandă să includă consultarea periodică a mediului de afaceri și actualizarea serviciilor în funcție de evoluția procesului de integrare europeană.

3.8. Asigurarea accesului regional la servicii - Extinderea serviciilor de informare, consultanță, instruire, formare și internaționalizare în toate regiunile Republicii Moldova. Serviciile trebuie furnizate prin intermediul unei metode combinate de platforme digitale, puncte regionale, organizații de afaceri și furnizori specializați, astfel încât microîntreprinderile și întreprinderile din afara municipiului Chișinău să beneficieze de acces echitabil și nediscriminatoriu.

3.9. Evaluarea serviciilor și colectarea feedbackului - Instituirea unor mecanisme prin care beneficiarii să poată evalua relevanța, calitatea și utilitatea serviciilor primite. Rezultatele evaluărilor trebuie utilizate pentru îmbunătățirea programelor, revizuirea serviciilor și orientarea resurselor către instrumentele cu impact demonstrat.

4. Rezultatul urmărit

Un număr mai mare de IMM-uri vor iniția și vor extinde activitatea pe piețele Uniunii Europene, identifică parteneri comerciali și participă la rețele și lanțuri valorice europene. Întreprinderile vor beneficia de instrumente pentru reducerea riscurilor comerciale, acces la finanțare preexport și asistență privind logistica, contractarea și cerințele aplicabile pe piețele externe. Serviciile de sprijin pentru integrarea europeană vor fi coordonate la nivel național, disponibile în toate regiunile și furnizate în baza unor standarde clare de calitate. Rolurile instituțiilor publice, organizațiilor de afaceri și furnizorilor specializați vor fi delimitate clar, iar feedbackul IMM-urilor va fi utilizat pentru adaptarea continuă a politicilor și programelor.

Nr.	Propunere de advocacy	Tip intervenție	Nivel intervenție	Instituții vizate
3.1	Diferențierea instrumentelor de sprijin în funcție de nivelul de pregătire al IMM-urilor pentru export	Instituțională / Administrativă	Programe publice; cadrul administrativ	MDED, ODA
3.2	Dezvoltarea serviciilor de identificare a piețelor externe și a partenerilor comerciali	Instituțională	Mecanisme instituționale; programe publice	MDED, ODA
3.3	Reducerea barierelor logistice, vamale și administrative pentru activitățile de export	Normativă / Administrativă	Cadrul normativ secundar; cadrul administrativ	MDED
3.4	Dezvoltarea instrumentelor financiare și a mecanismelor de gestionare a riscurilor aferente activităților de export	Financiară	Instrumente financiare; programe publice	MDED, ODA
3.5	Susținerea exportului de servicii și dezvoltarea comerțului digital	Normativă / Administrativă	Cadrul normativ secundar; cadrul administrativ	MDED
3.6	Definirea și dezvoltarea infrastructurii naționale de sprijin pentru internaționalizarea IMM-urilor	Instituțională	Mecanisme instituționale; cadrul administrativ	MDED, ODA, AIM
3.7	Instituirea unui mecanism de coordonare între actorii infrastructurii naționale de sprijin	Instituțională	Mecanisme instituționale; cadrul administrativ	MDED, ODA, AIM
3.8	Asigurarea accesului regional la servicii de informare, consultanță, instruire, conformare și internaționalizare	Instituțională / Administrativă	Mecanisme instituționale; cadrul administrativ	ODA, AIM
3.9	Instituirea mecanismelor de evaluare a serviciilor și colectare sistematică a feedbackului beneficiarilor	Administrativă	Cadrul administrativ; mecanisme instituționale	MDED, ODA

PILONUL I – ACCESUL IMM-URILOR LA RESURSE ȘI DEZVOLTARE

Capitolul 4. Accesul la finanțare

1. Context

Accesul la finanțare continuă să reprezinte una dintre principalele provocări pentru IMM-urile din Republica Moldova, fiind idnicat de mediul de afaceri drept unul dintre domeniile prioritare care necesită intervenții de politici publice. Consultările

desfășurate de AIM în procesul de elaborare a Agendei Legislative și de Advocacy 2026 confirmă că accesul limitat la resurse financiare constituie un obstacol major pentru inițierea, dezvoltarea și extinderea afacerilor.

Antreprenorii au semnalat dificultăți persistente în accesarea surselor de finanțare, determinate de criterii restrictive de eligibilitate, cerințe ridicate privind garanțiile, costul finanțării, proceduri administrative complexe și acces limitat la informații privind instrumentele de sprijin disponibile. Aceste dificultăți afectează în special microîntreprinderile, întreprinderile mici, afacerile nou-create și întreprinderile din afara principalelor centre economice.

Totodată, dezvoltarea instrumentelor publice de sprijin și extinderea oportunităților de finanțare creează premise favorabile pentru stimularea investițiilor și dezvoltarea sectorului IMM. Valorificarea eficientă a acestor oportunități necesită însă mecanisme de finanțare mai accesibile, proceduri simplificate și instrumente de garantare adaptate necesităților reale ale mediului de afaceri.

Îmbunătățirea accesului la finanțare constituie una dintre prioritățile Agendei Legislative și de Advocacy AIM 2026, fiind esențială pentru stimularea investițiilor, creșterea competitivității și dezvoltarea durabilă a sectorului IMM-urilor.

2. Obiectiv strategic

Crearea unui cadru de politici și instrumente de finanțare accesibil, predictibil și adaptat necesităților IMM, prin facilitarea accesului la resurse financiare, consolidarea mecanismelor de garantare, simplificarea procedurilor de finanțare și sporirea eficienței programelor publice de sprijin.

3. Priorități de advocacy

1. Diversificarea și extinderea instrumentelor de finanțare destinate IMM-urilor, în special ce țin de microîntreprinderi, întreprinderi nou-create, afaceri inovatoare și întreprinderi din mediul rural.
2. Simplificarea criteriilor de eligibilitate și a procedurilor de accesare a programelor publice de finanțare, în vederea reducerii poverii administrative și facilitării accesului IMM-urilor la resurse financiare.
3. Consolidarea și extinderea mecanismelor de garantare a creditelor, pentru facilitarea accesului IMM-urilor la finanțarea bancară și nebancară.
4. Dezvoltarea unor instrumente financiare adaptate etapelor de dezvoltare a întreprinderilor și orientate spre susținerea investițiilor, inovării, digitalizării, internaționalizării și tranziției verzi.
5. Asigurarea unui sistem transparent, accesibil și eficient de informare și consultanță privind oportunitățile de finanțare disponibile pentru IMM-uri.
6. Creșterea eficienței programelor publice de sprijin pentru IMM-uri prin evaluarea periodică a impactului acestora, simplificarea mecanismelor de implementare și adaptarea continuă la necesitățile mediului de afaceri.

4. Rezultatul urmărit

Crearea unui sistem de finanțare mai accesibil, eficient și predictibil pentru întreprinderile mici și mijlocii, care să faciliteze accesul acestora la resurse financiare, să stimuleze investițiile și dezvoltarea afacerilor și să contribuie la creșterea competitivității sectorului IMM. Implementarea priorităților prevăzute în prezentul capitol va duce la extinderea accesului la programele de sprijin, consolidarea mecanismelor de garantare, simplificarea procedurilor de finanțare și utilizarea mai eficientă a resurselor financiare disponibile.

Nr.	Propunere de advocacy	Tip intervenție	Nivel intervenție	Instituții vizate
3.1	Diversificarea și extinderea instrumentelor de finanțare destinate IMM-urilor, în special microîntreprinderilor, întreprinderilor nou-create, afacerilor inovatoare și întreprinderilor din mediul rural	Financiară	Programe publice; instrumente financiare	MDED, ODA
3.2	Simplificarea criteriilor de eligibilitate și a procedurilor de accesare a programelor publice de finanțare	Administrativă / Normativă	Cadrul administrativ; cadrul normativ secundar	MDED, ODA
3.3	Consolidarea și extinderea mecanismelor de garantare a creditelor pentru facilitarea accesului IMM-urilor la finanțarea bancară și nebancară	Financiară	Instrumente financiare; programe publice	MDED, ODA
3.4	Dezvoltarea instrumentelor financiare adaptate etapelor de dezvoltare a întreprinderilor și orientate spre investiții, inovare, digitalizare, internaționalizare și tranziție verde	Financiară	Instrumente financiare; programe publice	MDED, ODA
3.5	Asigurarea unui sistem transparent, accesibil și eficient de informare și consultanță privind oportunitățile de finanțare disponibile pentru IMM-uri	Instituțională / Administrativă	Cadrul administrativ; mecanisme instituționale de informare și consultanță	MDED, ODA
3.6	Creșterea eficienței programelor publice de sprijin pentru IMM-uri prin evaluarea periodică a impactului, simplificarea mecanismelor de implementare și adaptarea continuă la necesitățile mediului de afaceri	Administrativă / Normativă	Cadrul administrativ; cadrul normativ secundar	MDED, ODA

Capitolul 5. Reforma programelor publice de sprijin pentru IMM-uri

1. Context

Programele publice de sprijin destinate IMM-uri reprezintă unul dintre principalele instrumente prin care statul stimulează dezvoltarea antreprenoriatului, investițiile și creșterea competitivității economiei naționale. În ultimii ani, au fost instituite și dezvoltate diverse programe de sprijin destinate IMM-urilor, orientate spre susținerea investițiilor, digitalizării, inovării, internaționalizării și dezvoltării afacerilor.

Consultările desfășurate de AIM scot în evidență însă că eficiența acestor programe este afectată de proceduri administrative complexe, criterii de eligibilitate insuficient adaptate realităților mediului de afaceri, durate extinse ale proceselor de evaluare și contractare, precum și de un nivel insuficient de informare și asistență acordată solicitanților și beneficiarilor.

În lumina celor expuse mai sus, modernizarea programelor publice de sprijin reprezintă o condiție necesară pentru creșterea eficienței utilizării resurselor publice, sporirea accesibilității acestora și consolidarea impactului asupra dezvoltării sectorului întreprinderilor mici și mijlocii.

2. Obiectiv strategic

Crearea unui sistem de programe publice de sprijin pentru întreprinderile mici și mijlocii accesibil, eficient, transparent și orientat spre rezultate, prin simplificarea mecanismelor de implementare, adaptarea criteriilor de eligibilitate la necesitățile mediului de afaceri și consolidarea impactului intervențiilor publice asupra dezvoltării sectorului IMM.

3. Priorități de advocacy

1. Revizuirea și simplificarea cadrului normativ și procedural de implementare a programelor publice de sprijin pentru IMM-uri, în vederea reducerii poverii administrative și facilitării accesului beneficiarilor.
2. Revizuirea criteriilor de eligibilitate și a condițiilor de participare, astfel încât acestea să răspundă necesităților microîntreprinderilor, întreprinderilor mici, întreprinderilor nou-create și întreprinderilor din mediul rural.
3. Digitalizarea integrală a proceselor de aplicare, evaluare, contractare, raportare și monitorizare aferente programelor publice de sprijin.
4. Asigurarea transparenței procesului de evaluare și selectare a beneficiarilor, inclusiv prin publicarea criteriilor de evaluare, a rezultatelor concursurilor și a informațiilor privind implementarea programelor.
5. Consolidarea mecanismelor de informare, consultare și asistență acordate solicitanților și beneficiarilor pe întreaga durată a implementării programelor.
6. Instituirea unui mecanism permanent de monitorizare și evaluare a eficienței și impactului programelor publice de sprijin, cu implicarea reprezentanților mediului de afaceri în procesul de evaluare și perfecționare a acestora.

4. Rezultatul urmărit

Crearea unui sistem de programe publice de sprijin mai accesibil, transparent, eficient și orientat spre necesitățile IMM-urilor. Implementarea priorităților prevăzute în prezentul capitol va contribui la simplificarea accesului la programele publice, creșterea gradului de absorbție a resurselor disponibile, îmbunătățirea calității serviciilor oferite beneficiarilor și sporirea impactului intervențiilor publice asupra dezvoltării și competitivității sectorului IMM.

Nr.	Propunere de advocacy	Tip intervenție	Nivel intervenție	Instituții vizate
3.1	Revizuirea și simplificarea cadrului normativ și procedural de implementare a programelor publice de sprijin pentru IMM-uri, în vederea reducerii poverii administrative și facilitării accesului beneficiarilor	Administrativă / Normativă	Cadrul normativ secundar; cadrul administrativ	Guvern, MDED, ODA

Nr.	Propunere de advocacy	Tip intervenție	Nivel intervenție	Instituții vizate
3.2	Revizuirea criteriilor de eligibilitate și a condițiilor de participare, astfel încât acestea să răspundă necesităților microîntreprinderilor, întreprinderilor mici, întreprinderilor nou-create și întreprinderilor din mediul rural	Administrativă	Cadrul administrativ; programe publice	MDED, ODA
3.3	Digitalizarea integrală a proceselor de aplicare, evaluare, contractare, raportare și monitorizare aferente programelor publice de sprijin	Digitalizare / Administrativă	Sisteme informaționale; cadrul administrativ	MDED, ODA
3.4	Asigurarea transparenței procesului de evaluare și selectare a beneficiarilor, inclusiv prin publicarea criteriilor de evaluare, a rezultatelor concursurilor și a informațiilor privind implementarea programelor	Instituțională	Mecanisme instituționale de transparență; cadrul administrativ	MDED, ODA
3.5	Consolidarea mecanismelor de informare, consultare și asistență acordate solicitanților și beneficiarilor pe întreaga durată a implementării programelor	Instituțională	Mecanisme instituționale de informare și consultanță	MDED, ODA
3.6	Instituirea unui mecanism permanent de monitorizare și evaluare a eficienței și impactului programelor publice de sprijin, cu implicarea reprezentanților mediului de afaceri în procesul de evaluare și perfecționare a acestora	Instituțională	Mecanisme instituționale de monitorizare și evaluare	MDED, ODA, AIM

Capitolul 6. Capitalul uman și dezvoltarea competențelor

1. Context

Capitalul uman reprezintă una dintre principalele resurse pentru dezvoltarea și competitivitatea întreprinderilor mici și mijlocii din Republica Moldova. Totodată, deficitul forței de muncă și lipsa competențelor profesionale adecvate constituie unele dintre cele mai importante constrângeri⁸ pentru dezvoltarea sectorului IMM, fiind identificate în mod constant de antreprenori drept probleme prioritare care afectează activitatea curentă și perspectivele de dezvoltare ale afacerilor.

Migrația forței de muncă, evoluțiile demografice, oferta insuficientă de personal calificat și necorelarea competențelor formate în sistemul educațional cu cerințele pieței muncii limitează capacitatea întreprinderilor de a recruta și menține angajați calificați. Aceste dificultăți afectează în mod deosebit microîntreprinderile, întreprinderile mici și întreprinderile din afara principalelor centre economice, care dispun de resurse mai reduse pentru atragerea și dezvoltarea personalului.

Totodată, procesele de digitalizare, modernizare tehnologică și integrare economică europeană generează cerințe noi privind nivelul de calificare și adaptabilitatea forței de muncă. În aceste condiții, dezvoltarea competențelor profesionale și consolidarea cooperării dintre mediul de afaceri, sistemul educațional și autoritățile publice reprezintă premise esențiale pentru creșterea competitivității întreprinderilor mici și mijlocii și dezvoltarea durabilă a economiei.

⁸ <https://www.dw.com/ro/pia%C8%9Ba-muncii-o-vulnerabilitate-major%C4%83-pentru-moldova/a-77332634>

2. Obiectiv strategic

Crearea unui cadru de politici și mecanisme de sprijin care să contribuie la dezvoltarea și valorificarea capitalului uman, prin facilitarea accesului întreprinderilor mici și mijlocii la forță de muncă calificată, dezvoltarea competențelor profesionale în concordanță cu necesitățile pieței muncii și consolidarea cooperării dintre mediul de afaceri, sistemul educațional și autoritățile publice.

3. Priorități de advocacy

1. Promovarea unor politici publice care să faciliteze atragerea, menținerea și dezvoltarea forței de muncă în sectorul IMM-urilor.
2. Consolidarea cooperării dintre mediul de afaceri, instituțiile de învățământ și autoritățile publice, în vederea corelării și coordonării competențelor profesionale cu necesitățile actuale și viitoare ale pieței muncii.
3. Dezvoltarea și extinderea mecanismelor de învățământ dual, formare profesională continuă, recalificare și perfecționare profesională, adaptate necesităților întreprinderilor mici și mijlocii.
4. Instituirea unor mecanisme de sprijin pentru angajarea și integrarea tinerilor specialiști, precum și pentru dezvoltarea competențelor profesionale ale angajaților din cadrul IMM-urilor.
5. Promovarea măsurilor care să încurajeze retenția forței de muncă și creșterea atractivității locurilor de muncă din sectorul IMM-urilor.
6. Susținerea inițiativelor care facilitează adaptarea competențelor profesionale la procesele de digitalizare și inovare.

4. Rezultatul urmărit

Crearea unui cadru favorabil dezvoltării și valorificării capitalului uman, care să faciliteze accesul IMM-urilor la forță de muncă calificată și să contribuie la dezvoltarea competențelor profesionale în concordanță cu necesitățile economiei. Implementarea priorităților prevăzute în prezentul capitol va contribui la consolidarea cooperării dintre mediul de afaceri și sistemul educațional, creșterea disponibilității forței de muncă calificate pentru sectorul IMM, dezvoltarea mecanismelor de formare profesională și sporirea competitivității întreprinderilor mici și mijlocii.

Nr.	Propunere de advocacy	Tip intervenție	Nivel intervenție	Instituții vizate
3.1	Promovarea unor politici publice care să faciliteze atragerea, menținerea și dezvoltarea forței de muncă în sectorul IMM-urilor	Normativă / Administrativă	Cadrul normativ secundar; programe publice	MMPS, MDED
3.2	Consolidarea cooperării dintre mediul de afaceri, instituțiile de învățământ și autoritățile publice, în vederea corelării competențelor profesionale cu necesitățile actuale și viitoare ale pieței muncii	Instituțională	Mecanisme instituționale de cooperare; cadrul administrativ	MEC, MMPS, MDED, AIM

Nr.	Propunere de advocacy	Tip intervenție	Nivel intervenție	Instituții vizate
3.3	Dezvoltarea și extinderea mecanismelor de învățământ dual, formare profesională continuă, recalificare și perfecționare profesională, adaptate necesităților întreprinderilor mici și mijlocii	Instituțională	Programe publice; mecanisme instituționale de formare profesională	MEC, MMPS, MDED
3.4	Instituirea unor mecanisme de sprijin pentru angajarea și integrarea tinerilor specialiști, precum și pentru dezvoltarea competențelor profesionale ale angajaților din cadrul IMM-urilor	Instituțională	Programe publice; mecanisme instituționale de sprijin	MMPS, MEC, MDED
3.5	Promovarea măsurilor care să încurajeze retenția forței de muncă și creșterea atractivității locurilor de muncă din sectorul IMM-urilor	Instituțională / Administrativă	Cadrul administrativ; programe publice	MMPS, MDED
3.6	Susținerea inițiativelor care facilitează adaptarea competențelor profesionale la procesele de digitalizare și inovare	Instituțională	Programe publice; mecanisme instituționale	MEC, MDED

PILONUL II – CALITATEA REGLEMENTĂRII ȘI ADMINISTRAȚIEI PUBLICE

Capitolul 7. Simplificarea reglementărilor și reducerea poverii administrative

1. Context

Un cadru de reglementare clar, previzibil și eficient reprezintă o condiție esențială pentru dezvoltarea unui mediu de afaceri competitiv și favorabil investițiilor. Pentru IMM-uri, complexitatea reglementărilor și a procedurilor administrative generează costuri suplimentare de conformare, consum de resurse și întârzieri în desfășurarea activității economice.

Consultările desfășurate de AIM confirmă că birocrația excesivă, procedurile administrative complicate, durata îndelungată a proceselor administrative și numărul ridicat al obligațiilor de conformare reprezintă unele dintre cele mai frecvent semnalate

dificultăți cu care se confruntă antreprenorii. Aceste constrângeri afectează atât inițierea și dezvoltarea afacerilor, cât și activitatea curentă a întreprinderilor mici și mijlocii.

În același timp, modernizarea administrației publice și digitalizarea serviciilor publice creează premise favorabile pentru simplificarea cadrului de reglementare și reducerea poverii administrative suportate de mediul de afaceri. În acest context, debirocratizarea și optimizarea proceselor administrative reprezintă condiții esențiale pentru îmbunătățirea competitivității sectorului IMM și consolidarea unui mediu investițional predictibil și eficient.

2. Obiectiv strategic

Crearea unui cadru de reglementare simplu, predictibil și eficient pentru întreprinderile mici și mijlocii, prin reducerea poverii administrative, simplificarea procedurilor aplicabile mediului de afaceri, digitalizarea serviciilor publice și promovarea unor mecanisme de reglementare îndreptate spre necesitățile reale ale antreprenorilor.

3. Priorități de advocacy

1.

Simplificarea și standardizarea procedurilor administrative aferente inițierii, desfășurării și dezvoltării activității de întreprinzător, prin reducerea numărului de acte permissive, avize, autorizații și alte formalități administrative, în special cele ascunse.

2.

Accelerarea digitalizării serviciilor publice destinate mediului de afaceri și dezvoltarea unor mecanisme integrate de interacțiune electronică dintre antreprenori și autoritățile publice.

3.

Promovarea aplicării principiului proporționalității în procesul de reglementare și control al activității întreprinderilor mici și mijlocii, astfel încât obligațiile administrative să fie adaptate dimensiunii, specificului și nivelului de risc al activității economice.

4.

Instituirea unui mecanism permanent de coordonare între instituțiile publice în ceea ce ține de inițiativele de revizuirea a actelor normative cu caracter economic și fiscal, astfel încât modificarea legislației să nu fie mai frecventă decât odată la 6 luni. Astfel toate inițiativele legislative care se referă la același subiect să fie coordonate și incluse în seturi mai mari de amendamente⁹.

4. Rezultatul urmărit

Crearea unui cadru de reglementare mai simplu, predictibil și eficient pentru IMM-uri, care să reducă povara administrativă și costurile de conformare, să faciliteze interacțiunea cu autoritățile publice și să contribuie la dezvoltarea unui mediu de afaceri competitiv și favorabil investițiilor. Implementarea priorităților prevăzute în prezentul capitol va conduce la simplificarea procedurilor administrative, extinderea serviciilor publice digitale, reducerea sarcinilor administrative aplicabile mediului de

⁹ <https://aimm.md/a-fost-lansata-prima-carte-alba-a-imm-urilor-din-republica-moldova/>

afaceri și consolidarea unui cadru de reglementare orientat spre dezvoltarea și competitivitatea sectorului IMM.

Nr.	Propunere de advocacy	Tip intervenție	Nivel intervenție	Instituții vizate
3.1	Simplificarea și standardizarea procedurilor administrative aferente inițierii, desfășurării și dezvoltării activității de întreprinzător, prin reducerea numărului de acte permise, avize, autorizații și alte formalități administrative, inclusiv a celor ascunse	Normativă / Administrativă	Cadrul normativ primar; cadrul normativ secundar; cadrul administrativ	MDED, CS
3.2	Accelerarea digitalizării serviciilor publice destinate mediului de afaceri și dezvoltarea mecanismelor integrate de interacțiune electronică dintre antreprenori și autoritățile publice	Instituțională / Administrativă	Sisteme informaționale; cadrul administrativ; mecanisme instituționale de interacțiune electronică	MDED, AGE
3.3	Aplicarea principiului proporționalității în procesul de reglementare și control al activității IMM-urilor, prin adaptarea obligațiilor administrative la dimensiunea întreprinderii, specificul activității și nivelul de risc	Normativă / Administrativă	Cadrul normativ primar; cadrul normativ secundar; cadrul administrativ	MDED, CS
3.4	Instituirea unui mecanism permanent de coordonare a inițiativelor de revizuire a actelor normative cu caracter economic și fiscal, prin gruparea modificărilor referitoare la același subiect în pachete comune de amendamente și aplicarea unui ciclu de modificare de cel mult o dată la șase luni	Instituțională / Normativă	Mecanism instituțional de coordonare; cadrul normativ primar; cadrul normativ secundar	Guvern, CS, MDED, MF

Capitolul 8. Aplicarea uniformă și predictibilă a legislației

1. Context

Un cadru normativ modern și bine structurat își poate atinge obiectivele numai în condițiile unei aplicări uniforme, coerente și previzibile de către autoritățile publice. Pentru IMM-uri, predictibilitatea aplicării legislației reprezintă o condiție esențială pentru desfășurarea activității economice, planificarea investițiilor și respectarea obligațiilor legale.

Consultările desfășurate de AIM au evidențiat că una dintre problemele frecvent semnalată de antreprenori este aplicarea neuniformă a aceluiași prevederi legale și normative de către diferite autorități publice sau subdiviziuni teritoriale ale acestora. Interpretările divergente ale legislației, practicile administrative neunitare și lipsa unor poziții oficiale clare generează incertitudine juridică, sporesc costurile de conformare și afectează încrederea mediului de afaceri în activitatea autorităților publice.

Asigurarea unei practici administrative uniformizate bazate pe principiul legalității și transparenței reprezintă o condiție indispensabilă pentru consolidarea unui climat investițional stabil și predictibil. Totodată, aplicarea consecventă a legislației contribuie la reducerea litigiilor, creșterea încrederii între mediul de afaceri și autoritățile publice și îmbunătățirea calității actului de administrare.

Promovarea unei aplicări uniforme și predictibile a legislației constituie una dintre prioritățile Agendei Legislative și de Advocacy 2026, fiind esențială pentru dezvoltarea unui mediu de afaceri bazat pe securitate juridică, încredere și concurență loială.

2. Obiectiv strategic

Asigurarea unei aplicări uniforme, coerente și predictibile a legislației care reglementează activitatea IMM-urilor, prin consolidarea practicilor administrative unitare, sporirea clarității procesului de interpretare și aplicare a normelor juridice și promovarea unui climat investițional bazat pe securitate juridică, transparență și încredere între mediul de afaceri și autoritățile publice.

3. Priorități de advocacy

1. Promovarea aplicării uniforme a legislației de către autoritățile publice, prin dezvoltarea unor practici administrative unitare și coerente la nivel național.
2. Elaborarea și publicarea ghidurilor metodologice, explicațiilor oficiale și altor instrumente de interpretare a legislației, în vederea asigurării unei aplicări uniforme a normelor juridice de către autoritățile competente.
3. Instituirea unor mecanisme eficiente de consultare și clarificare a problemelor privind interpretarea și aplicarea legislației, cu implicarea reprezentanților mediului de afaceri și ai autorităților publice.
4. Consolidarea mecanismelor de coordonare instituțională între autoritățile publice, în vederea asigurării unei practici administrative unitare în aplicarea legislației cu impact asupra activității întreprinderilor mici și mijlocii.

4. Rezultatul urmărit

Asigurarea unei aplicări uniforme, coerente și predictibile a legislației care reglementează activitatea întreprinderilor mici și mijlocii, astfel încât antreprenorii să beneficieze de un tratament administrativ uniform, transparent și echitabil în relația cu autoritățile publice. Implementarea priorităților prevăzute în prezentul capitol va contribui la consolidarea securității juridice, reducerea incertitudinii generate de practicile administrative neuniforme, diminuarea litigiilor și creșterea încrederii mediului de afaceri în activitatea autorităților publice.

Nr.	Propunere de advocacy	Tip intervenție	Nivel intervenție	Instituții vizate
3.1	Promovarea aplicării uniforme a legislației de către autoritățile publice, prin dezvoltarea unor practici administrative unitare și coerente la nivel național	Administrativă / Instituțională	Cadrul administrativ; practici administrative; mecanisme de coordonare instituțională	CS, MDED
3.2	Elaborarea și publicarea ghidurilor metodologice, explicațiilor oficiale și altor instrumente de interpretare a legislației, în vederea asigurării unei aplicări uniforme a normelor juridice de către autoritățile competente	Administrativă / Instituțională	Ghiduri metodologice; explicații oficiale; instrumente de interpretare și aplicare a legislației	MDED
3.3	Instituirea unor mecanisme eficiente de consultare și clarificare a problemelor privind interpretarea și aplicarea legislației,	Instituțională / Administrativă	Mecanisme de consultare; mecanisme de clarificare;	MDED, CS

Nr.	Propunere de advocacy	Tip intervenție	Nivel intervenție	Instituții vizate
3.4	cu implicarea reprezentanților mediului de afaceri și ai autorităților publice Consolidarea mecanismelor de coordonare instituțională între autoritățile publice, în vederea asigurării unei practici administrative unitare în aplicarea legislației cu impact asupra activității întreprinderilor mici și mijlocii	Instituțională / Administrativă	cooperare între autorități și mediul de afaceri Mecanisme de coordonare instituțională; cadrul administrativ; practici administrative unitare	CS, MDED

PILONUL III – COMPETITIVITATE ȘI DEZVOLTARE ECONOMICĂ

Capitolul 9. Combaterea concurenței neloiale și a economiei informale

1. Context

Asigurarea unui mediu concurențial echitabil reprezintă una dintre condițiile fundamentale pentru dezvoltarea durabilă a întreprinderilor mici și mijlocii și pentru funcționarea eficientă a economiei de piață. Competitivitatea IMM-urilor depinde nu doar de calitatea cadrului normativ și de accesul la resurse, ci și de existența unor condiții egale de desfășurare a activității economice pentru toți operatorii economici.

Consultările desfășurate de AIM au evidențiat că numeroși antreprenori sunt afectați de manifestările concurenței neloiale și ale economiei informale, inclusiv prin desfășurarea activităților economice nedeclarate, nerespectarea obligațiilor fiscale și de reglementare, precum și prin practici comerciale care creează avantaje nejustificate unor operatori economici. Aceste situații distorsionează concurența, afectează competitivitatea întreprinderilor care își desfășoară activitatea cu respectarea legislației și diminuează încrederea în funcționarea echitabilă a pieței.

Combaterea economiei informale și asigurarea respectării uniforme a regulilor de concurență contribuie la consolidarea unui climat investițional sănătos, la protejarea antreprenorilor care activează în condiții de legalitate și la dezvoltarea unui mediu de afaceri bazat pe transparență, responsabilitate și concurență loială.

2. Obiectiv strategic

Consolidarea unui mediu concurențial echitabil pentru IMM-uri, prin prevenirea și combaterea concurenței neloiale și a economiei informale, asigurarea aplicării uniforme a cadrului normativ și promovarea unor condiții egale de desfășurare a activității economice pentru toți operatorii economici.

3. Priorități de advocacy

1. Promovarea unor politici publice orientate spre prevenirea și diminuarea economiei informale, în vederea asigurării unui mediu concurențial echitabil pentru întreprinderile care își desfășoară activitatea cu respectarea legislației.
2. Consolidarea mecanismelor de cooperare și schimb de informații dintre autoritățile competente, pentru identificarea și reducerea practicilor de concurență neloială și a activităților economice desfășurate cu încălcarea legislației.
3. Promovarea măsurilor de informare și prevenire privind efectele economiei informale și ale concurenței neloiale asupra mediului de afaceri și economiei naționale.
4. Perfecționarea mecanismelor de sesizare, examinare și soluționare a cazurilor de concurență neloială cu accent pe IMM-uri și a altor practici care afectează funcționarea echitabilă a pieței.
5. Consolidarea dialogului dintre autoritățile publice și organizațiile reprezentative ale mediului de afaceri în vederea identificării și eliminării factorilor care favorizează economia informală și distorsionarea concurenței.

4. Rezultatul urmărit

Consolidarea unui mediu concurențial echitabil și transparent în care IMM-urile își desfășoară activitatea în condiții egale de concurență și cu respectarea aceluiași reguli de către toți operatorii economici. Implementarea priorităților prevăzute în prezentul capitol va contribui la diminuarea economiei informale și a practicilor de concurență neloială, consolidarea încrederii mediului de afaceri în funcționarea echitabilă a pieței și crearea unor condiții favorabile pentru dezvoltarea durabilă și competitivă a sectorului IMM.

Nr.	Propunere de advocacy	Tip intervenție	Nivel intervenție	Instituții vizate
3.1	Promovarea unor politici publice orientate spre prevenirea și diminuarea economiei informale, în vederea asigurării unui mediu concurențial echitabil pentru întreprinderile care își desfășoară activitatea cu respectarea legislației	Normativă / Instituțională	Cadrul normativ secundar; programe publice	MDED
3.2	Consolidarea mecanismelor de cooperare și schimb de informații dintre autoritățile competente, pentru identificarea și reducerea practicilor de concurență neloială și a activităților economice desfășurate cu încălcarea legislației	Instituțională / Administrativă	Mecanisme instituționale de cooperare; cadrul administrativ	MDED
3.3	Promovarea măsurilor de informare și prevenire privind efectele economiei informale și ale	Instituțională / Administrativă	Mecanisme instituționale de	MDED, AIM

Nr.	Propunere de advocacy	Tip intervenție	Nivel intervenție	Instituții vizate
	concretenței neloiale asupra mediului de afaceri și economiei naționale		informare; cadrul administrativ	
3.4	Perfecționarea mecanismelor de sesizare, examinare și soluționare a cazurilor de concurență neloială cu accent pe IMM-uri și a altor practici care afectează funcționarea echitabilă a pieței	Normativă / Instituțională	Cadrul normativ secundar; mecanisme instituționale	MDED
3.5	Consolidarea dialogului dintre autoritățile publice și organizațiile reprezentative ale mediului de afaceri în vederea identificării și eliminării factorilor care favorizează economia informală și distorsionarea concurenței	Instituțională	Mecanisme instituționale de consultare și dialog	MDED, AIM

Capitolul 10. Export, integrare economică Europeană și acces pe piețe externe

1. Context

Accesul la piețele externe reprezintă un factor esențial pentru dezvoltarea și creșterea competitivității întreprinderilor mici și mijlocii din Republica Moldova. Diversificarea piețelor de desfacere, dezvoltarea exporturilor și integrarea în lanțurile valorice regionale și europene contribuie la consolidarea rezilienței economice și la dezvoltarea durabilă a sectorului IMM.

Consultările desfășurate de AIM au evidențiat că numeroase întreprinderi întâmpină dificultăți în procesul de internaționalizare a afacerilor, generate de bariere administrative, cerințe complexe de conformare, costuri ridicate de certificare, acces limitat la informații privind piețele externe și mecanisme insuficient dezvoltate de sprijin pentru exportatori. Aceste dificultăți afectează în special microîntreprinderile și întreprinderile mici, care dispun de resurse financiare și administrative limitate pentru extinderea activității pe piețele externe.

Procesul de integrare economică europeană creează oportunități semnificative pentru extinderea exporturilor și consolidarea competitivității produselor și serviciilor din Republica Moldova. Valorificarea acestor oportunități presupune consolidarea capacității IMM-urilor de a respecta cerințele piețelor externe, simplificarea procedurilor aferente activităților de export și dezvoltarea unor mecanisme eficiente de sprijin pentru internaționalizarea afacerilor.

Prioritățile formulate în prezentul capitol sunt completate de Prioritatea Strategică privind pregătirea IMM-urilor pentru Piața Unică Europeană, care abordează într-o manieră integrată aspectele referitoare la conformarea cu acquis-ul Uniunii Europene, accesul la programele și instrumentele europene de sprijin, dezvoltarea infrastructurii naționale de servicii și consolidarea capacității întreprinderilor de a valorifica oportunitățile generate de procesul de integrare europeană.

2. Obiectiv strategic

Crearea unui cadru de politici și mecanisme de sprijin care să faciliteze accesul întreprinderilor mici și mijlocii la piețele externe, prin reducerea barierelor administrative și de reglementare, consolidarea capacității de conformare la cerințele piețelor internaționale și valorificarea oportunităților generate de integrarea economică Europeană.

3. Priorități de advocacy

1. Simplificarea procedurilor administrative și a actelor necesare desfășurării operațiunilor de export, în vederea reducerii costurilor și a timpului necesar accesului pe piețele externe.
2. Consolidarea mecanismelor de sprijin pentru conformarea întreprinderilor mici și mijlocii la cerințele tehnice, de calitate, sanitare și fitosanitare aplicabile pe piețele externe, în special pe piața Uniunii Europene.
3. Dezvoltarea serviciilor de informare, consultanță și asistență pentru IMM-uri privind oportunitățile de export, accesul pe piețele externe și valorificarea acordurilor comerciale internaționale.
4. Promovarea măsurilor care facilitează internaționalizarea întreprinderilor mici și mijlocii, inclusiv prin participarea la misiuni economice, expoziții internaționale și platforme de cooperare economică.
5. Consolidarea mecanismelor de sprijin pentru certificarea produselor și serviciilor destinate exportului și pentru recunoașterea conformității acestora cu cerințele piețelor externe.
6. Promovarea dialogului dintre autoritățile publice și mediul de afaceri în vederea identificării și eliminării barierelor administrative și de reglementare care limitează accesul IMM-urilor la piețele externe.

4. Rezultatul urmărit

Crearea unui cadru favorabil internaționalizării întreprinderilor mici și mijlocii, care să faciliteze accesul acestora la piețele externe, să reducă barierele administrative și de reglementare aferente activităților de export și să consolideze capacitatea de conformare la cerințele piețelor internaționale. Realizarea priorităților incluse în prezentul Capitol va contribui la creșterea competitivității IMM-urilor, diversificarea piețelor de desfacere, valorificarea oportunităților generate de integrarea economică europeană și dezvoltarea unui sector antreprenorial competitiv și orientat spre export.

Nr.	Propunere de advocacy	Tip intervenție	Nivel intervenție	Instituții vizate
3.1	Simplificarea procedurilor administrative și a actelor necesare desfășurării operațiunilor de export, în vederea reducerii costurilor și a timpului necesar accesului pe piețele externe	Administrativă / Normativă	Cadrul administrativ; cadrul normativ secundar	MDED
3.2	Consolidarea mecanismelor de sprijin pentru conformarea întreprinderilor mici și mijlocii la cerințele tehnice, de calitate, sanitare și	Instituțională / Administrativă	Mecanisme instituționale de	MDED

Nr.	Propunere de advocacy	Tip intervenție	Nivel intervenție	Instituții vizate
3.3	fitosanitare aplicabile pe piețele externe, în special pe piața Uniunii Europene Dezvoltarea serviciilor de informare, consultanță și asistență pentru IMM-uri privind oportunitățile de export, accesul pe piețele externe și valorificarea acordurilor comerciale internaționale	Instituțională	sprijin; cadrul administrativ Servicii de informare și consultanță; mecanisme instituționale	MDED, AIM
3.4	Promovarea măsurilor care facilitează internaționalizarea întreprinderilor mici și mijlocii, inclusiv prin participarea la misiuni economice, expoziții internaționale și platforme de cooperare economică	Instituțională	Programe publice; mecanisme instituționale de sprijin	MDED, AIM
3.5	Consolidarea mecanismelor de sprijin pentru certificarea produselor și serviciilor destinate exportului și pentru recunoașterea conformității acestora cu cerințele piețelor externe	Instituțională / Administrativă	Mecanisme instituționale de sprijin; cadrul administrativ	MDED
3.6	Promovarea dialogului dintre autoritățile publice și mediul de afaceri în vederea identificării și eliminării barierelor administrative și de reglementare care limitează accesul IMM-urilor la piețele externe	Instituțională	Mecanisme instituționale de consultare și dialog	MDED, AIM

PILONUL IV – CADRUL JURIDIC PENTRU DEZVOLTAREA IMM-URILOR

Capitolul 11. Cadrul juridic pentru activitatea economică a IMM-urilor

1. Context

Un cadru juridic modern reprezintă una dintre condițiile fundamentale pentru dezvoltarea durabilă a sectorului IMM-urilor. Pe parcursul ciclului de viață al unei afaceri, întreprinderile interacționează cu numeroase mecanisme juridice care reglementează constituirea, organizarea, desfășurarea activității, reorganizarea și încetarea activității economice.

Consultările desfășurate de AIM au evidențiat necesitatea perfecționării cadrului juridic aplicabil activității antreprenoriale, astfel încât acesta să răspundă mai eficient necesităților mediului de afaceri și să ofere soluții juridice moderne pentru gestionarea diferitelor etape de dezvoltare ale întreprinderilor. Antreprenorii au semnalat existența unor reglementări depășite, proceduri juridice excesiv de complexe și mecanisme insuficient adaptate realităților economice actuale.

În contextul transformărilor economice și al procesului de integrare europeană, modernizarea cadrului juridic aplicabil activității economice devine o condiție necesară pentru consolidarea securității juridice, creșterea flexibilității mediului de afaceri și dezvoltarea unui sector antreprenorial competitiv. Totodată, perfecționarea mecanismelor juridice privind reorganizarea, restructurarea și încetarea activității contribuie la reducerea riscurilor antreprenoriale și la utilizarea mai eficientă a resurselor economice.

Dezvoltarea unui cadru juridic adaptat necesităților actuale ale întreprinderilor mici și mijlocii constituie o prioritate a Agendei Legislative și de Advocacy AIM 2026 și un element important pentru consolidarea unui mediu de afaceri stabil, predictibil și favorabil investițiilor.

2. Obiectiv strategic

Modernizarea și consolidarea cadrului juridic aplicabil activității întreprinderilor mici și mijlocii, prin dezvoltarea unor mecanisme legislative clare și adaptate necesităților mediului de afaceri, care să faciliteze inițierea, dezvoltarea, reorganizarea și încetarea activității economice și să contribuie la consolidarea securității juridice și a competitivității sectorului IMM.

3. Priorități de advocacy

1. Promovarea unor mecanisme juridice care să faciliteze reorganizarea, restructurarea și redresarea activității întreprinderilor aflate în dificultate, înainte de apariția stării de insolabilitate.
2. Simplificarea și eficientizarea procedurilor juridice privind suspendarea și încetarea activității întreprinderilor, inclusiv prin promovarea unor mecanisme rapide și transparente de lichidare voluntară.
3. Evaluarea și eliminarea normelor legislative care generează blocaje sau restricții nejustificate în desfășurarea activității economice și în activitatea IMM-urilor.
4. Armonizarea continuă a cadrului juridic național cu bunele practici și standardele Europene relevante pentru activitatea IMM-urilor.
5. Consolidarea dialogului dintre autoritățile publice și organizațiile reprezentative ale mediului de afaceri în procesul de elaborare și îmbunătățiri cadrului juridic aplicabil activității antreprenoriale.

4. Rezultatul urmărit

Dezvoltarea unui cadru juridic modern, coerent și predictibil, care să răspundă necesităților actuale ale întreprinderilor mici și mijlocii pe întreg ciclul de viață al acestora și să faciliteze inițierea, dezvoltarea, reorganizarea și încetarea activității economice. Prioritățile prevăzute mai sus vor contribui la reducerea blocajelor legislative, creșterea flexibilității cadrului normativ și dezvoltarea unui mediu de afaceri competitiv, rezilient și favorabil investițiilor.

Nr.	Propunere de advocacy	Tip intervenție	Nivel intervenție	Instituții vizate
3.1	Promovarea unor mecanisme juridice care să faciliteze reorganizarea, restructurarea și redresarea activității întreprinderilor aflate în dificultate, înainte de apariția stării de insolabilitate	Normativă / Instituțională	Cadrul normativ primar; cadrul normativ secundar; mecanisme juridice	MJ, MDED
3.2	Simplificarea și eficientizarea procedurilor juridice privind suspendarea și încetarea activității întreprinderilor, inclusiv prin promovarea unor mecanisme rapide și transparente de lichidare voluntară	Normativă / Administrativă	Cadrul normativ primar; cadrul normativ secundar; cadrul administrativ	MJ, MDED
3.3	Evaluarea și eliminarea normelor legislative care generează blocaje sau restricții nejustificate în desfășurarea activității economice și a activității IMM-urilor	Normativă	Cadrul normativ primar; cadrul normativ secundar	MJ, MDED
3.4	Armonizarea continuă a cadrului juridic național cu bunele practici și standardele europene relevante pentru activitatea IMM-urilor	Normativă	Cadrul normativ primar; cadrul normativ secundar	MJ, MDED
3.5	Consolidarea dialogului dintre autoritățile publice și organizațiile reprezentative ale mediului de afaceri în procesul de elaborare și îmbunătățire a cadrului juridic aplicabil activității antreprenoriale	Instituțională	Mecanisme instituționale de consultare și dialog	MJ, MDED, AIM

Capitolul 12. Inițiative sectoriale ale membrilor AIM

1. Context

Pe lângă problemele cu caracter general care afectează mediul de afaceri în ansamblu, procesul de consultare desfășurat pentru elaborarea Agendei Legislative și de Advocacy 2026 a evidențiat existența unor dificultăți specifice anumitor sectoare economice. Aceste probleme rezultă din specificul activităților desfășurate, nivelul de dezvoltare al domeniilor respective sau existența unor lacune ale cadrului normativ și administrativ care se aplică acestora.

Analiza realizată în baza sondajului AIM și a consultărilor regionale a confirmat că, deși aceste probleme nu afectează în mod uniform toate întreprinderile mici și mijlocii, impactul lor asupra anumitor sectoare specifice este semnificativ și justifică promovarea unor inițiative distincte de advocacy. Totodată, acestea reflectă necesitatea adaptării continue a cadrului normativ la evoluția economiei și la necesitățile reale ale mediului de afaceri.

Prin includerea prezentului capitol, AIM își reafirmă rolul de reprezentare a intereselor membrilor săi, promovând soluții legislative și administrative constructive pentru problemele sectoriale identificate în cadrul procesului de consultare. Inițiativele sectoriale completează prioritățile generale ale Agendei și contribuie la dezvoltarea unui mediu de afaceri mai competitiv, mai predictibil și mai bine adaptat activităților economice desfășurate în Republica Moldova de către IMM-uri.

2. Obiectiv strategic

Promovarea și susținerea inițiativelor legislative, normative și administrative care răspund necesităților specifice ale sectoarelor economice reprezentate de membrii AIM, prin identificarea și soluționarea problemelor sectoriale, adaptarea cadrului normativ la evoluția activităților economice și consolidarea dialogului dintre mediul de afaceri și autoritățile publice.

3. Priorități de advocacy

3.1. Servicii funerare

3.1.1. Context

Consultările desfășurate de AIM au evidențiat lipsa unui cadru normativ modern care să reglementeze organizarea și desfășurarea activităților funerare. Absența unor reguli clare privind competențele autorităților publice, condițiile de prestare a serviciilor și relațiile dintre operatorii economici și instituțiile competente generează incertitudine juridică și dificultăți în desfășurarea activității economice.

3.1.2. Obiectiv urmărit

Instituirea unui cadru normativ modern și coerent pentru organizarea și desfășurarea activităților funerare, care să asigure reguli clare, concurență loială și un nivel corespunzător de protecție a persoanelor interesate.

3.1.3. Acțiuni de advocacy

- Promovarea elaborării și adoptării cadrului normativ privind organizarea și desfășurarea activităților funerare;
- Delimitarea clară a competențelor autorităților publice implicate în reglementarea și supravegherea domeniului;
- Reglementarea relațiilor dintre operatorii economici și instituțiile competente;
- Instituirea unor reguli transparente și uniforme pentru desfășurarea activităților din sector.

3.2. Servicii psihologice

3.2.1. Context

Reprezentanții mediului de afaceri din domeniul serviciilor psihologice au semnalat necesitatea acordării unui suport în procesul de implementare a cadrului normativ privind exercitarea profesiei de psiholog. În acest context, menționează că o nouă Lege nr. 103/2025 cu privire la exercitarea profesiei de psiholog¹⁰, care instituie cadrul juridic privind organizarea și exercitarea profesiei, precum și mecanismele instituționale aferente a fost adoptată și intrată în vigoare. La etapa actuală, prioritatea mediului profesional vizează implementarea eficientă, clară și predictibilă a acesteia, inclusiv elaborarea actelor normative subsecvente și aplicarea uniformă a noilor reglementări.

3.2.2. Obiectiv urmărit

Asigurarea unei implementări coerente și previzibile a cadrului normativ privind exercitarea profesiei de psiholog, prin promovarea unui dialog constructiv între autoritățile publice și reprezentanții domeniului, astfel încât noile reglementări să poată fi aplicate în mod uniform, proporțional și fără a genera bariere administrative nejustificate pentru prestatorii de servicii psihologice.

3.2.3. Acțiuni de advocacy

- Monitorizarea procesului de implementare a Legii nr. 103/2025 cu privire la exercitarea profesiei de psiholog și a elaborării actelor normative necesare aplicării acesteia.

¹⁰ https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=148745&lang=ro

- Promovarea dialogului dintre autoritățile publice și reprezentanții domeniului în vederea identificării și soluționării dificultăților întâmpinate în aplicarea noilor reglementări.
- Identificarea și promovarea soluțiilor pentru eliminarea eventualelor bariere administrative sau dificultăți practice apărute în procesul de implementare a cadrului normativ.

3.3. Resurse umane și securitate și sănătate în muncă (CAEM)

3.3.1. Context

Operatorii economici care prestează servicii externalizate de resurse umane și securitate și sănătate în muncă au semnalat lipsa unei încadrări corespunzătoare în Clasificatorul Activităților din Economia Moldovei (CAEM). Această situație creează dificultăți privind recunoașterea activităților desfășurate și limitează accesul la programele publice de sprijin destinate mediului de afaceri.

3.3.2. Obiectiv urmărit

Asigurarea unei încadrări corespunzătoare a serviciilor externalizate de resurse umane și securitate și sănătate în muncă în clasificatorul CAEM și eliminarea barierelor administrative generate de această situație.

3.3.3. Acțiuni de advocacy

- Promovarea revizuirii și actualizării clasificatorului CAEM în raport cu evoluția activităților economice.
- Susținerea recunoașterii corespunzătoare a serviciilor externalizate de resurse umane și securitate și sănătate în muncă.
- Eliminarea obstacolelor care limitează accesul acestor operatori economici la programele publice de sprijin.

3.4. Utilizarea dronelor

3.4.1. Context

Utilizarea dronelor în scopuri comerciale este supusă unor proceduri administrative complexe și implică interacțiunea cu un număr mare de autorități publice, inclusiv pentru operațiuni cu risc redus. Aceste proceduri generează costuri administrative disproporționate și limitează dezvoltarea activităților economice bazate pe utilizarea tehnologiilor moderne.

3.4.2. Obiectiv urmărit

Instituirea unui cadru administrativ modern, proporțional și predictibil pentru utilizarea dronelor în activități economice, care să asigure echilibrul dintre cerințele de siguranță și necesitatea dezvoltării serviciilor inovatoare.

3.4.3. Acțiuni de advocacy

- Simplificarea și digitalizarea procedurilor administrative aplicabile utilizării dronelor în scopuri comerciale.
- Revizuirea mecanismelor de autorizare în funcție de nivelul de risc al operațiunilor.
- Reducerea sarcinilor administrative nejustificate și eliminarea suprapunerilor instituționale.

3.5. Agricultură

3.5.1. Context

Consultările cu antreprenorii din sectorul agricol au evidențiat dificultăți privind valorificarea producției agricole, mecanismele de restituire a TVA, necesitatea stimulării investițiilor în infrastructura de protecție împotriva fenomenelor climatice și vulnerabilitatea sectorului în raport cu evoluțiile pieței.

3.5.2. Obiectiv urmărit

Promovarea unor politici publice care să contribuie la creșterea competitivității, rezilienței și sustenabilității sectorului agricol.

3.5.3. Acțiuni de advocacy

- Promovarea perfecționării mecanismelor fiscale aplicabile sectorului agricol.
- Susținerea investițiilor în infrastructura de protecție împotriva riscurilor climatice.
- Promovarea măsurilor care stimulează dezvoltarea și competitivitatea producătorilor agricoli.

3.6. Alte inițiative sectoriale

3.6.1. Context

Procesul de consultare a evidențiat că, pe lângă inițiativele incluse în prezentul capitol, pot apărea și alte probleme specifice unor sectoare economice influențate de evoluția pieței, dezvoltarea tehnologiilor sau modificarea cadrului normativ.

3.6.2. Obiectiv urmărit

Asigurarea unui mecanism permanent de identificare, evaluare și promovare a inițiativelor sectoriale formulate de membrii AIM și de comunitatea de afaceri.

3.6.3. Acțiuni de advocacy

- Organizarea consultărilor periodice cu membrii AIM și reprezentanții sectoarelor economice.
- Evaluarea impactului problemelor sectoriale asupra mediului de afaceri.
- Promovarea inițiativelor legislative și administrative fundamentate pe necesitățile reale ale sectoarelor economice specifice.
- Actualizarea periodică a priorităților sectoriale ale Agendei Legislative și de Advocacy 2026 în baza acestor priorități identificate.

4. Rezultatul urmărit

Instituirea unui mecanism permanent de identificare, promovare și susținere a inițiativelor sectoriale ale membrilor AIM, care să contribuie la adaptarea continuă a cadrului normativ și administrativ la evoluția sectoarelor economice și la necesitățile reale ale mediului de afaceri. Promovarea inițiativelor descrise în acest Capitol va contribui la soluționarea problemelor specifice sectoarelor economice reprezentate de AIM, va consolida dialogul dintre autoritățile publice și mediul de afaceri, precum și la dezvoltarea unui cadru de reglementare modern, flexibil și adaptat realităților economice din Republica Moldova.

Nr.	Propunere de advocacy	Tip intervenție	Nivel intervenție	Instituții vizate
3.1	Instituirea unui cadru normativ modern și coerent pentru organizarea și desfășurarea activităților funerare	Normativă / Administrativă	Cadrul normativ primar; cadrul normativ secundar; cadrul administrativ	MJ, MDED
3.2	Asigurarea implementării coerente și previzibile a cadrului normativ privind exercitarea profesiei de psiholog și promovarea dialogului privind aplicarea acestuia	Normativă / Instituțională	Cadrul normativ secundar; mecanisme instituționale de consultare și monitorizare	MS, AIM
3.3	Revizuirea și actualizarea clasificatorului CAEM pentru recunoașterea serviciilor externalizate de resurse umane și securitate și sănătate în muncă	Normativă / Administrativă	Cadrul normativ secundar; cadrul administrativ	MDED
3.4	Simplificarea și digitalizarea cadrului administrativ aplicabil utilizării dronelor în activități economice și revizuirea mecanismelor de autorizare în funcție de nivelul de risc	Administrativă / Normativă	Cadrul administrativ; cadrul normativ secundar	MIDR
3.5	Promovarea măsurilor destinate creșterii competitivității, rezilienței și sustenabilității sectorului agricol, inclusiv prin perfecționarea mecanismelor fiscale și susținerea investițiilor	Normativă / Financiară	Cadrul normativ primar; cadrul normativ secundar; programe publice	MAIA
3.6	Instituirea unui mecanism permanent de identificare, evaluare și promovare a inițiativelor sectoriale formulate de membrii AIM și comunitatea de afaceri	Instituțională	Mecanisme instituționale de consultare; mecanisme permanente de evaluare și actualizare	AIM

Capitolul 13. Inițiative AIM în derulare

1. Context

Implementarea Agendei Legislative și de Advocacy 2026 presupune, pe lângă promovarea priorităților identificate în cadrul procesului de consultare a mediului de afaceri, continuarea și consolidarea inițiativelor strategice pe care Alianța Întreprinderilor Mici și Mijlocii din Moldova le promovează în dialogul cu autoritățile publice, partenerii de dezvoltare și comunitatea antreprenorială.

În activitatea sa, AIM contribuie la reprezentarea intereselor întreprinderilor mici și mijlocii prin formularea și promovarea propunerilor de politici publice, participarea la procesele de consultare și consolidarea dialogului dintre mediul de afaceri și autoritățile publice. Totodată, AIM dezvoltă inițiative orientate spre consolidarea comunității antreprenoriale, dezvoltarea capacităților IMM-urilor și promovarea cooperării naționale și internaționale.

Prezentul capitol stabilește principalele direcții pe care AIM își propune să le continue și să le consolideze în perioada 2026, în vederea creșterii impactului activităților de advocacy și dezvoltării unui mediu de afaceri favorabil dezvoltării IMM-urilor din Republica Moldova.

2. Obiectiv strategic

Consolidarea rolului AIM în calitate de organizație reprezentativă a mediului de afaceri, prin dezvoltarea activității de advocacy, promovarea dialogului public-privat, consolidarea comunității antreprenoriale și extinderea cooperării cu partenerii naționali și internaționali, în vederea susținerii dezvoltării durabile a sectorului IMM.

3. Inițiative prioritare ale AIM

3.1. Consolidarea activității de advocacy și reprezentare - AIM va continua reprezentarea intereselor întreprinderilor mici și mijlocii în procesul de elaborare, consultare și implementare a politicilor publice, prin promovarea Agendei Legislative și de Advocacy, elaborarea pozițiilor instituționale, monitorizarea inițiativelor legislative și participarea activă la platformele de dialog cu autoritățile publice și partenerii relevanți.

3.2. Dezvoltarea comunității antreprenoriale - AIM va continua dezvoltarea și consolidarea comunității antreprenoriale prin facilitarea schimbului de experiență între membrii organizației, promovarea colaborării dintre întreprinderi, consolidarea dialogului dintre sectorul privat și autoritățile publice și încurajarea inițiativelor care contribuie la dezvoltarea ecosistemului antreprenorial.

3.3. Informarea și dezvoltarea capacităților IMM-urilor - AIM va continua dezvoltarea serviciilor de informare, consultanță și instruire destinate întreprinderilor mici și mijlocii, prin furnizarea informațiilor privind modificările cadrului normativ, oportunitățile de dezvoltare și finanțare, precum și prin organizarea activităților orientate spre dezvoltarea competențelor antreprenoriale și manageriale.

3.4. Consolidarea cooperării Europene și internaționale - AIM va continua dezvoltarea cooperării cu organizațiile europene și internaționale, instituțiile Uniunii Europene și partenerii externi, în vederea promovării intereselor întreprinderilor mici și mijlocii din Republica Moldova, preluării bunelor practici și consolidării participării mediului de afaceri în procesul de integrare economică Europeană.

3.5. Dezvoltarea instituțională și sustenabilitatea AIM - AIM va continua consolidarea capacităților instituționale ale organizației, dezvoltarea serviciilor oferite membrilor, extinderea comunității antreprenoriale, diversificarea parteneriatelor și a surselor de finanțare și creșterea capacității organizaționale, în vederea asigurării sustenabilității și eficienței activităților desfășurate.

4. Rezultatul urmărit

Consolidarea AIM ca organizație reprezentativă a mediului de afaceri și partener de dialog al autorităților publice în procesul de elaborare și implementare a politicilor publice destinate sectorului IMM. Punerea în aplicare a inițiativelor incluse în acest capitol va contribui la dezvoltarea activității de advocacy, consolidarea comunității antreprenoriale, creșterea capacității instituționale a AIM, extinderea cooperării cu partenerii naționali și Europeni, precum și promovarea unui dialog public-privat eficient, orientat spre dezvoltarea unui mediu de afaceri competitiv și predictibil IMM-urilor din Republica Moldova.

Capitolul 14. Monitorizarea și evaluarea implementării Agendei

1. Context

Agenda Legislativă și de Advocacy 2026 reprezintă principalul document strategic prin care Alianța Întreprinderilor Mici și Mijlocii din Moldova stabilește prioritățile de advocacy și direcțiile de acțiune pentru îmbunătățirea mediului de afaceri. Pentru ca obiectivele și inițiativele prevăzute în Agendă să producă rezultate concrete, este

necesară instituirea unui mecanism eficient de monitorizare și evaluare a implementării acestora.

Monitorizarea implementării Agendei va permite evaluarea progresului în realizarea priorităților asumate, identificarea dificultăților apărute în procesul de implementare și adaptarea direcțiilor de acțiune în funcție de evoluția cadrului normativ, a politicilor publice și a necesităților mediului de afaceri.

Monitorizarea și evaluarea implementării Agendei constituie un proces continuu, bazat pe dialog permanent cu membrii AIM, autoritățile publice și alți parteneri relevanți, avînd drept scop asigurarea relevanței, eficienței și impactului activităților de advocacy desfășurate de organizație.

2. Obiectiv

Asigurarea unui mecanism transparent și eficient de monitorizare și evaluare a implementării Agendei Legislative și de Advocacy 2026, care să permită urmărirea progresului în realizarea priorităților asumate, evaluarea rezultatelor obținute, adaptarea direcțiilor de acțiune la evoluția mediului de afaceri și consolidarea dialogului dintre AIM, membrii organizației, autoritățile publice și alți parteneri relevanți.

3. Mecanismul de monitorizare și evaluare

Implementarea Agendei Legislative și de Advocacy va fi monitorizată de AIM, în cooperare cu membrii organizației, autoritățile publice, partenerii de dezvoltare și alți actori relevanți ai mediului de afaceri.

Procesul de monitorizare și evaluare va avea un caracter continuu și va urmări gradul de realizare a priorităților prevăzute în Agendă, evoluția inițiativelor legislative și administrative promovate, precum și impactul acestora asupra mediului de afaceri.

În procesul de implementare, AIM va desfășura consultări periodice cu membrii organizației și reprezentanții autorităților publice, va monitoriza evoluția politicilor publice și a inițiativelor legislative relevante și va actualiza prioritățile de advocacy, atunci cînd evoluțiile economice, legislative sau instituționale vor face necesar acest lucru.

Rezultatele procesului de monitorizare și evaluare vor constitui baza pentru planificarea activităților viitoare de advocacy, actualizarea Agendei Legislative și de Advocacy și consolidarea dialogului dintre mediul de afaceri și autoritățile publice, în vederea promovării unor politici publice fundamentate pe necesitățile reale ale IMM-urilor.

4. Rezultatul urmărit

Instituirea unui mecanism funcțional, transparent și participativ de monitorizare și evaluare a implementării Agendei Legislative și de Advocacy 2026, care să asigure urmărirea progresului în realizarea priorităților asumate, evaluarea rezultatelor obținute și adaptarea continuă a activităților de advocacy la evoluția mediului de afaceri și a cadrului normativ.

Implementarea mecanismului de monitorizare și evaluare va contribui la consolidarea dialogului dintre AIM, membrii organizației, autoritățile publice și partenerii de dezvoltare, la creșterea eficienței activității de advocacy și la promovarea unor politici publice fundamentate pe necesitățile reale ale întreprinderilor mici și mijlocii din Republica Moldova.

Agenda Legislativă și de Advocacy 2026 constituie un document strategic pentru activitatea de reprezentare și advocacy a AIM și va fi revizuită și actualizată periodic, în funcție de evoluția mediului de afaceri, a priorităților membrilor AIM și a procesului de reformă și integrare Europeană.

Agenda de participare la procesul de luare a deciziilor pentru anul 2026 a fost elaborată cu suportul Guvernului Elveției în cadrul Proiectului „Optim Project – Oportunități prin Tehnologii și Inovație în Moldova” realizat de HELVETAS Swiss Intercooperation

Opiniile exprimate în această Agendă aparțin exclusiv autorilor. Acestea nu pot fi interpretate sub nici o formă ca reflectând opinia și poziția Proiectului OPTIM al Agenției Elvețiene pentru Dezvoltare și Cooperare, implementat de Helvetas Swiss Intercooperation.

Alianța Întreprinderilor Mici și Mijlocii din Moldova

mun. Chișinău, Mediacor,
str. Alexei Mateevici 60

Tel: (373) 60 420 400

contact@sme.md
www.aimm.md